

**WET VAN 8 JULI 2015 TOT VASTSTELLING VAN DE 10-DE AFDELING
VAN DE BEGROTING VAN UITGAVEN EN ONTVANGSTEN VOOR
HET DIENSTJAAR 2015 BETREFFENDE HET MINISTERIE VAN
NATUURLIJKE HULPBRONNEN.**

DE PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME,

In overweging genomen hebbende, dat de Surinaamse begroting bij wet dient te worden vastgesteld;

Heeft, de Staatsraad gehoord, na goedkeuring door De Nationale Assemblée, bekrachtigd de onderstaande wet.

Artikel 1

De 10-DE Afdeling van de begroting van uitgaven en ontvangsten voor het dienstjaar 2015 betreffende het MINISTERIE VAN NATUURLIJKE HULPBRONNEN wordt vastgesteld als volgt:

TITEL I: Apparaatskosten
Bedragen x SRD.1000

Code	Kostensoort	Bedrag
10	Personeelskosten	25.922
20	Materiële kosten	21.547
30	Subsidies en bijdragen	17.790
40	Aanschaffingen	1.492
	Totaal Apparaatskosten	66.751

TITEL II: Beleidsprogramma's
Bedragen x SRD.1000

Code	Beleidsmaatregelen	Bedrag
100	Watervoorziening	63,000
101	Energievoorziening	39,673
104	Bauxiet Instituut Suriname	2,751
106	Kosten instandhouding waterleidingbedrijven en nieuwe aansluitingen	9,000
107	Openbare straatverlichting	4,965
108	Inkoop energie Brokopondo overeenkomst	250,000
109	Kosten elektrische centrale binnenland	5,000
110	Renovatie hoofdkantoor	977
111	Uitvoering waterleidingprojecten in het kustgebied en binnenland	13,903
116	Ordering Goud Sector	16,637
118	Nieuwbouw kantoorgebouw en magazijn ruimte t.b.v. Dienst Watervoorziening	1,000
119	Nieuwbouw Begroting en Financiële Zaken aan de Grote combeweg	2,000
120	Onderhandelingen met IAM Gold en Newmont	135
121	Watervoorziening projecten voor volkswoningen	4,072
122	Uitvoering projecten t.b.v. Geologisch Mijnbouwkundige Dienst	2,161
123	Subsidie aan Energie Bedrijven Suriname	150,000
126	Overdracht van waterleidingstation aan SWM	1,000
127	Renewable Energy (Zonne-, Hydro- en Wind energie)	5,691
128	Vorbereiding Mineralen Instituut	1,000
129	Subsidie Surinaamse Waterleiding Maatschappij (SWM)	11,000
130	Inkoop Energiekosten Energy Producer Suriname (E.P.S N.V.)	55,000
	Totaal beleidsprogramma's	638,965

TITEL III: Middelenbegroting
Bedragen x SRD 1000

Code	Ontvangsten	Bedrag
	Niet Belasting Middelen	
80.30.03	Reïtuties op bauxiet en aluinaarde	1.843
80.30.04	Vergunnings- en concessierechten overige delfstoffen	2.000
80.30.09	Royalties	100.000
80.50.99	Registratie-fee Surinamers/buitenlanders	14.400
80.60.01	Dividend Staatsolie	469.000
80.60.09	Overheidswaterleidingbedrijven in de districten	450
80.60.10	Overheidselectriciteitbedrijven in de districten	3
80.60.12	Opbrengst van elektrische energie Afobakka	250.000
	Totaal Niet Belastingmiddelen	837.696
	Donormiddelen	
90.00.05	I.D.B	3.191
	Totaal Donormiddelen	3.191
	Lening	
90.10.05	I.D.B	13.065
	Totaal Lening	13.065
	Totaal Middelenbegroting	853.952

TITEL IV: Parastatalen

Bauxiet Instituut Suriname (B.I.S.)
N.V. Surinaamsche Waterleiding Maatschappij (S.W.M.)
Staatsolie Maatschappij Suriname N.V.
De N.V. Energie Bedrijven Suriname (E.B.S.)
N.V. Crasshopper Aluminium Company

Overgangsmaatregelen

Artikel 2

1. In afwijking van de Comptabiliteitswet (G.B. 1952 no. 111, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2003 no.76) wordt de begroting gesplitst:

voor de uitgaven: in ministeries en in kostencategorieer; een kostencategorie bestaat uit operationele uitgaven en programma's per directoraat en is onderverdeeld in artikelen.

voor de ontvangsten: in afdelingen en naar aard uitgesplitste ontvangstramingen per directoraat.

2. Bij Staatsbesluit wordt een werkdocument gepubliceerd conform de instructies genoemd in lid 1. De totale bedragen van de begrotingen zullen niet veranderen.

Artikel 3

1. Deze wet wordt in het Staatsblad van de Republiek Suriname afgekondigd
2. Zij treedt in werking met ingang van 1 januari 2015
3. De Ministers van Financiën en van Natuurlijke Hulpbronnen zijn belast met de uitvoering van deze wet.

Gegeven te Paramaribo, de 8ste juli 2015

DESIRÉ D. BOUTERSE

Uitgegeven te Paramaribo, de 4° september 2015
de Minister van Binnenlandse Zaken

M.F. NOERSALIM

WET VAN 8 JULI 2015 TOT VASTSTELLING VAN DE 10-DE AFDELING VAN DE BEGROTING VAN UITGAVEN EN ONTVANGSTEN VOOR HET DIENSTJAAR 2015 BETREFFENDE HET MINISTERIE VAN NATUURLIJKE HULPBRONNEN

MEMORIE VAN TOELICHTING

Algemeen

Doelstelling

Het doel van het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen is het zorgen voor een duurzaam en efficiënt beheer en de ontwikkeling van de productie van de in Suriname aanwezige natuurlijke hulpbronnen.

Taakstelling.

Ter verwezenlijking van de doelstelling zijn aan het Ministerie de volgende taken toebedeeld:

- a. een nationaal beleid met betrekking tot de natuurlijke hulpbronnen en energie;
- b. de inventarisatie, exploratie, optimale exploitatie en het beheer van: delfstoffen, de natuurlijke hulpbron water en de voor de energie benodigde natuurlijke hulpbronnen;
- c. het waterbeheer, waar nodig in interdepartementaal verband;
- d. de drinkwatervoorziening;
- e. de energievoorziening;
- f. de controle op de naleving van regels en voorschriften met betrekking tot de delfstoffen, het waterbeheer, de opwekking, het transport en de distributie van energie;
- g. het toezicht houden op de naleving van de wettelijke regelingen die betrekking hebben op een optimaal uitwendig woon- en leefmilieu

De **visie** van het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen is om een leidende rol te blijven vervullen in de duurzame ontwikkeling van de natuurlijke rijkdommen, ten einde een significante bijdrage te leveren aan het welzijn en de welvaart van onze natie.

De beschikbare natuurlijke hulpbronnen vormen een belangrijke basis om een significante bijdrage te leveren aan welzijn en welvaart van de Surinaamse natie. Het beleid in dit verband heeft dan ook als uitgangspunt dat alle in Suriname aanwezige hulpbronnen zoveel mogelijk ten dienste wordt gesteld van en ten goede komen aan de gehele Surinaamse samenleving.

Het Ministerie neemt hierdoor een belangrijke plaats in bij de nationale productie, dus zich te richten op de vergroting van het nationaal inkomen. De opstelling van de begroting voor het dienstjaar 2015 heeft tegen deze achtergrond plaatsgehad.

De beleidsvisies van het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen worden uitgewerkt in de volgende beleidsdomeinen mijnbouw, energie en water. De werkmensen en strategische partners van het Ministerie die zowel direct als indirect hierbij betrokken zijn:

1. Geologisch Mijnbouwkundige Dienst (GMD)
2. Dienst Energievoorziening (DEV)
3. Dienst Watervoorziening (DWV)
4. N.V. Surinaamsche Waterleiding Maatschappij (S.W.M.)
5. Bauxiet Instituut Suriname (B.I.S)
6. N.V. Energie Bedrijven Suriname (E.B.S)
7. N.V. Grasshopper Aluminium Company
8. Staatsolie Maatschappij Suriname N.V.

Sector Mijnbouw

De mijnbouwsector levert een belangrijke bijdrage in het aandeel van de exporten en de lopende ontvangsten van de overheid. De belangrijkste inkomsten bronnen voor de staat zijn op dit ogenblik ook goud en aardolie.

De Missie van het Ministerie van Natuurlijke hulpbronnen ten aanzien van de sector mijnbouw luidt als volgt: “Het duurzaam ontwikkelen van de mineralen sector op zodanige wijze, dat daaruit optimale opbrengsten voor de Staat worden verkregen, waarbij de toegevoegde waarde voor Suriname moet komen door een geïntegreerde ketenbenadering, waarbij de aandacht wordt gevestigd op de mogelijkheden van de downstream markten”

Het beleid van het ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen op het gebied van de mijnbouw zal zich in 2015 concentreren op het verder uitbouwen van hetgeen reeds vanaf de aanvang van deze regeerperiode is uitgezet en dat uitgaat van continuïteit.

In 2015 zal derhalve het volgende traject op weg naar een Delfstoffen Instituut worden afgelegd. In eerste aanleg is in 2014 door het Ministerie een Memorandum of Understanding getekend met de Suriname Environmental and Mining Foundation (SEMIF) inzake de samenwerking om tot de opzet van dit instituut te komen, terwijl tevens in opdracht van het Ministerie een uitvoeringsplan is opgesteld. Het Delfstoffen Instituut moet een ontwikkelingsinstrument worden, waarmee een effectiever beheer en exploitatie van onze delfstoffen mogelijk wordt. Voor de ontwikkeling van dit Instituut tot volledige wasdom moet zeker twee jaar worden uitgetrokken.

Ook de bouw van de fysieke infrastructuur ten behoeve van het Delfstoffen Instituut zal in 2015 worden voortgezet. De bouwvoorbereidingen zijn reeds in 2014 begonnen, doordat in opdracht van het Ministerie een ontwerp van het gebouw is gemaakt. Ook voor de bouw zal een samenwerking met SEMIF worden aangegaan.

Van even groot belang zijn de werkzaamheden die moeten leiden tot het voor ons land beschikbaar komen van een nieuwe geologische kaart. Vanwege het grensoverschrijdende karakter van sommige werkzaamheden en vanwege de grote overeenkomsten in de geologie zal in dit project nauw worden samengewerkt met de buurlanden. Het streven is erop gericht om in 2016 over deze kaart te kunnen beschikken.

Het monitoren van de goudovereenkomsten met Surgold LLC en IAM Gold zal ook in 2015 voortgang hebben, ondanks dat de respectieve Staatsbedrijven die met deze twee multinationals samenwerken, inmiddels al actief zijn. Voor de kleingoudmijnbouw zullen de inspanningen erop gericht blijven om de activiteiten van deze subsector binnen het formele circuit te brengen.

Daarnaast zal het beleid erop gericht zijn om het gebruik van kwik bij de goudwinning volledig uit te bannen door de voortgaande introductie van milieuvriendelijke apparatuur en winningmethoden. Meer nog dan nu al het geval is zal de Commissie Ordening Goudsector zich hierop richten.

Sector Energie

Een duurzame energievoorziening is van groot belang voor de sociaal- economische ontwikkeling van Suriname.

Het beleid van het Ministerie is erop gericht om de nationale energievoorziening veilig te stellen. De elektriciteitsproductie zal moeten beantwoorden aan de vraag ernaar en de voorziening moet bereikbaar en betaalbaar zijn.

De **Missie** van het Ministerie van Natuurlijke hulpbronnen ten aanzien van de sector energie luidt als volgt: “continu beschikbaar hebben van betaalbare kwalitatieve elektrische energie voor de totale bevolking en voor de geprojecteerde economische groei”.

Het streven van de regering is erop gericht om binnen 5 jaar te geraken tot een moderne en efficiënte energie sector die betaalbare energie garandeert aan de totale bevolking. Om dit te realiseren dienen er maatregelen getroffen te worden op het institutioneel vlak en op technisch en financieel gebied. De institutionele maatregelen die getroffen moeten worden behelzen in de eerste plaats een modern wettelijk kader, waartoe gerekend mogen worden een electriciteitswet en een wet die het functioneren van de sector regelt namelijk een wet op de energie autoriteit. De verwachting is dat deze wetsproducten die in concept zijn voorbereid in de loop van 2015 hun beslag zullen krijgen.

Voor wat betreft de technische voorzieningen die moeten worden gerealiseerd, dient te worden opgemerkt dat het in deze gaat om een drietal aspecten in de energie voorziening namelijk opwekking, transmissie en distributie.

Opwekking

De opwekking van elektrische energie kan op een aantal manieren worden gerealiseerd, namelijk door het gebruik van fossiele brandstoffen en of door gebruikmaking van duurzame energie opwekkingsmethoden. Op dit moment wordt een belangrijk deel van onze elektrische energie opgewekt met behulp van diesel olie en HVO. De verwachting is dat op korte termijn deze situatie zal worden bestendigd door middel van het uitbreiden van de bestaande energie opwekkingsfaciliteiten bij de EBS en Staatsolie Maatschappij Suriname en de Dienst Energie Voorziening op het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen. Het gebruik van Liquefied Natural Gas (LNG) is ook onderwerp van studie.

Tot de hernieuwbare energiebronnen behoren waterkracht, biomassa, en zon. Het gebruik van waterkracht energie is in Suriname algemeen bekend door de operatie te Afobakka van de Suralco. De mogelijkheden voor uitbreiding van energie opwekking door middel van waterkracht op mini en medium schaal zijn op dit moment in studie, waarbij het verwachtbaar is dat een mini hydro centrale te Poketi operationeel zal zijn terwijl het gebruik van waterkracht op andere locaties verder wordt onderzocht.

Door Staatsolie wordt op dit moment onderzoek gedaan naar het gebruik van ethanol gemaakt uit suikerriet als energie bron. De proef fase van dit project is redelijk succesvol afgesloten en de verwachting is dat in 2015 overgegaan zal kunnen worden naar een fullscale operation. Zonne energie wordt de laatste tijd steeds meer gezien als een van de belangrijke nieuwe energie bronnen. De verwachting is dat ook in Suriname steeds meer mensen en bedrijven over zullen gaan tot benutting van de zon voor energie opwekking. Op dit moment is IAMGOLD bezig met de opzet van een 5 MW plant ter aanvulling van de energie behoefte van hun goud operatie, terwijl ook vanuit het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen verschillende kleinere en grotere projecten in studie zijn voor implementatie in 2015. Deze projecten zijn voornamelijk gericht op het binnenland om de gemeenschappen aldaar te garanderen van 24 uur energie voorziening en om de hoge kosten die gepaard gaan met het transporteren van brandstof naar het binnenland te mitigeren.

Transmissie

Om te garanderen dat de opgewekte energie ter bestemde plaatse komt dient deze getransporteerd te worden van de plaats van opwekking naar een onderstation en van daaruit gedistribueerd naar de individuele gebruikers. Het beschikbaar zijn van voldoende opwekkingsvermogen is dus geen garantie voor de volledige voorziening in de behoefte van het individu, omdat de beschikbaarheid van transmissie en distributie faciliteiten noodzakelijk is. In dit kader zal er door de Energie Bedrijven

Suriname(EBS) die als sole distributor van elektrische energie in het kustgebied optreden, in 2015 flink geïnvesteerd worden in transmissie en distributie.

Distributie

Door de toegenomen bedrijvigheid in Suriname en de uitbreiding van het aantal huishoudens als gevolg van de vele woningbouw projecten van de overheid, leggen we een zware druk op het distributie netwerk van de EBS. Een belangrijke voorziening die in dit kader moet worden meegenomen, mede gelet op het gevoel van veiligheid in de gemeenschap is de straatverlichting. Zowel het distributie netwerk als het aanleggen van de straatverlichting zullen in 2015 worden aangepakt. Het moge duidelijk zijn dat met de hierboven aangegeven voorzieningen enorme investeringen gepaard gaan die op termijn terug verdiend zullen moeten worden. Als hoofd verantwoordelijke voor de ontwikkeling van het land en daardoor voor het veiligstellen van de energie voorziening zal de overheid het voortouw moeten nemen in het doen realiseren van deze investeringen. Dit kan vanuit de overheid zelf, in joint venture met geïnteresseerde particulieren of door independent power producers (IPPs).

Sector Water

In de waarborging van goed en veilig drinkwater voor de samenleving wordt de regering geruggensteund door de waterbedrijven: de Surinaamse Waterleiding Maatschappij (SWM) en de Dienst Watervoorziening (DWV).

De SWM draagt de verantwoording voor de watervoorziening in een groot deel van de kustvlakte terwijl de DWV in voornamelijk dun bevolkte gebieden (districten) werkzaam is. De DWV zal in dit verband de opgang gezette uitvoeringsprojecten in het begrotingsjaar 2015 continueren, terwijl nieuwe projecten worden geïnitieerd. (*zie begroting DWV*)

Leidraad voor het drinkwaterbeleid is de verwezenlijking van de aanbevelingen zoals vervat in het Suriname Water Supply Masterplan 2011 – 2024.

Het beleid van de regering is er steeds op gericht geweest om in het belang van een gezonde ontwikkeling van de gemeenschap de beschikbaarheid van goed, gezond en betaalbaar drinkwater veilig te stellen. Om dit te realiseren is naast een gedegen planning goede coördinatie tussen de uitvoerende instanties n.l. De Dienst Watervoorziening (DWV) en de Surinaamsche Waterleiding maatschappij (SWM) onontbeerlijk.

In 2014 heeft deze coördinatie op succesvolle wijze plaats gevonden waardoor zowel de aangelegde infrastructuur (leidingen, bronnen en zuivering) als het aantal gerealiseerde aansluitingen drastisch konden worden uitgebreid.

In 2015 zal op de ingeslagen weg worden voortgegaan waarbij met een aantal interessante uitdagingen rekening gehouden zal moeten worden:

- Het landelijke woningbouw programma van de overheid wordt ook uitgevoerd in gebieden waar de waterleiding infrastructuur op dit moment ontbreekt of ontoereikend is. Met het realiseren van de benodigde infrastructuur is veel kapitaal en uitvoeringscapaciteit gemoeid.
- Niet in alle gebieden is de beschikbaarheid van geschikt grondwater gegarandeerd wat een extra belasting met zich meebrengt.
- De ontwikkeling van alternatieve bronnen voor de drinkwatervoorziening vereist het nodige onderzoek dat naast kapitaal met name ook tijd vergt.

Toelichting op de bovenstaande uitdagingen:

- Voor het voorzien van nieuwe bevolkingscentra van stromend water dient binnen deze centra een distributienetwerk te worden aangelegd. Omdat deze centra over het algemeen niet in gebieden liggen waar water productiestations voorkomen, moeten er vanuit bestaande productiestations transportleidingen worden aangelegd terwijl meestal ook de capaciteit van deze stations moet worden vergroot d.m.v. het vergroten van de beschikbaarheid van ruwwater en het uitbreiden van de zuiveringsinstallaties. Dit geldt voornamelijk voor de gebieden in de districten Wanica en Commewijne.
- Voor zover deze voorziening niet direct soelaas biedt wordt overwogen de drinkwatervoorziening veilig te stellen door verpomping vanuit aan te leggen rein waterkelders die periodiek m.b.v. tankwagens worden gevuld.
- Als alternatieve bron voor de drinkwatervoorziening in gebieden waar goed bronwater niet beschikbaar is, is onderzoek gedaan naar de benutting van oppervlakte water voor de drinkwatervoorziening. Het gaat hierbij in eerste instantie om de benutting van zoet oppervlaktewater uit zwampen, kanalen en rivieren. De benutting van brak of zout oppervlakte water is om technische en financiële overwegingen niet in het onderzoek betrokken. Er is onderzoek gedaan naar verschillende parameters van het water o.a. bacteriologisch, zuurgraad, geur en kleur.

De resultaten zijn zodanig bevredigend dat naar verwachting het eerste full scale productiestation in 2015 operationeel zal zijn.

TITEL I: Apparaatskosten

Bedragen x 1000

Code	Kostensoort	Realisatie 2013	Vermoedelijk beloop 2014	Raming 2015	Raming 2016	Raming 2017	Raming 2018	Raming 2019
10	Personeelskosten	22.664	23.053	25.922	26.000	27.000	28.000	28.500
20	Materiele kosten	8.963	12.219	21.547	22.000	22.500	23.000	23.500
30	Subsidies en bijdragen	17.000	18.000	17.790	18.000	18.500	17.500	17.500
40	Aanschaffingen	662	2.500	1.492	4.000	4.500	4.000	4.750
Totaal		49.289	55.772	66.751	70.000	72.500	72.500	74.250

Toelichting

❖ Personeelskosten

De totale uitgaven voor Personeelskosten voor het jaar 2015 zijn begroot voor **SRD. 25.922.000,00**

Dit bedrag is tot stand gekomen door:

- Salarissen SRD. 20.125.750,12
- Vacatie en onderstanden SRD. 920.000,00
- Toelagen SRD. 841.070,00
- Vergoedingen SRD. 101.100,00
- Externen SRD. 3.933.800,00

Totaal SRD. 25.921.750,12

Afgerond SRD SRD. 25.922.000,00

Het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen heeft per juli 2014 een personeelsbestand van 723.

De formatie wordt onderscheiden in:

- 02 dienende in functiegroep 1
- -- dienende in functiegroep 2
- 39 dienende in functiegroep 3
- 203 dienende in functiegroep 4
- 173 dienende in functiegroep 5
- 86 dienende in functiegroep 6
- 54 dienende in functiegroep 7
- 32 dienende in functiegroep 8
- 23 dienende in functiegroep 9
- 03 dienende in functiegroep 10
- 05 dienende in functiegroep 11

- 06 Werkovereenkomst
- 02 Onderdirecteuren
- 01 Directeur
- 94 Contractanten

Het aantal van 723 is verdeeld onder de diverse onderdirectoraten, diensten, afdelingen en onderafdelingen.

Naar geslacht verdelen we het in:

- 578 mannen
- 145 vrouwen

De gemiddelde leeftijd is 45 jaar.

Ongeveer 25 personeelsleden zullen vanwege het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd de dienst verlaten, terwijl een instroom van ongeveer 50 personen verwachtbaar is, zijnde aanvulling voornamelijk personeel t.b.v. de bediening en onderhoud van lichtaggregaten en waterleidingsstations in de distrikten en het binnenland, technisch georiënteerd kader alsook midden- en hoger kader.

❖ Materiele kosten

De totale Materiele kosten voor het dienstjaar 2015 zijn geraamd op SRD. **21.547.000,00**

Dit vanwege de volgende kostensoorten:

➤ Reis en verblijfkosten	SRD. 10.502.910,00
➤ Kantoorkosten	SRD. 786.430,00
➤ Automatisering	SRD. 98.810,00
➤ Voorlichting	SRD. 145.550,00
➤ Gebouwen en energie	SRD. 4.183.300,00
➤ Algemeen	SRD. 5.403.755,00
➤ Onderwijs	SRD. 225.750,00
➤ Medische verzorging	<u>SRD. 200.027,50,00</u>
➤ Totaal	SRD. 21.546.532,50
Afgerond	SRD. 21.547.000,00

❖ Subsidies en bijdragen

Op de begroting voor het dienstjaar 2015 is er hiervoor een bedrag groot **SRD. 17.790.000,00** opgebracht.

Het bovenstaand bedrag is tot stand gekomen vanwege:

➤ Aanschaffen van brandstof en smeermiddelen voor de dorpen in het binnenland (D.E.V)	SRD. 15.300.000,00
➤ Aanschaf brandstof voor waterpompen in het binnenland (D.W.V)	SRD. 2.180.000,00
➤ A.O.V	<u>SRD. 310.000,05</u>
Totaal	SRD. 17.790.000,05
Afgerond	SRD. 17.790.000,00

❖ Aanschaffingen

Voor aanschaffingen is er **SRD. 1.492.000,00** in de begroting opgenomen.

Het bedrag komt tot stand vanwege:

➤ Inventaris	SRD. 338.985,00
➤ Automatisering	SRD. 345.297,50
➤ Gereedschappen	SRD. 124.810,00
➤ Vervoersmiddelen	<u>SRD. 682.500,00</u>
Totaal	SRD.1.491.592,50
Afgerond	SRD. 1.492.000,00

TITEL II: Programma's**Bedragen x SRD 1000**

Code	Omschrijving	Realisatie	Vermoedelijk beloop	Raming	Raming	Raming	Raming	Raming
		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
OP – Kernthema: DRINKWATER								
100	Watervoorziening	25,667	20,000	63,000	60,000	50,000	45,000	40,000
106	Kosten instandhouding waterleiding bedrijven en nieuwe aansluitingen	6,103	3,000	9,000	8,500	8,000	8,000	8,000
111	Uitvoering waterleidingprojecten in het kustgebied en binnenland	0	8,375	13,903	8,375	-	-	-
121	Watervoorzieningsprojecten voor volkswoningen	0	2,000	4,072	-	-	-	-
126	Overdracht waterleidingsstations aan S.W.M.	7,469	700	1,000	4,000	2,000	-	-
129	Subsidie Surinaamse Waterleiding Maatschappij(SWM)	0	-	11,000	29,000	31,000	-	-
OP – Kernthema: ENERGIE								
101	Energievoor-ziening	20,459	4,000	39,673	23,000	23,000	23,000	23,000
107	Openbare straatverlichting	2,838	3,000	4,965	5,000	5,000	5,000	5,000
108	Inkoop energie Brokopondo overeenkomst	177,000	177,000	250,000	250,000	250,000	250,000	250,000
109	Kosten elektrische centrales in het binnenland	4,624	1,200	5,000	6,000	6,000	6,000	6,000
123	Subsidie t.b.v. E.B.S.	41,030	50,000	150,000	344,500	344,500	344,500	344,500
127	Renewable Energy	0	1,000	5,691	3,350	3,350	-	-
130	Inkoop Energiekosten Energy Producer Suriname (E.P.S. N.V.)			55,000				
OP – Kernthema: MIJNBOUW								
Bauxiet sector								
104	Bauxiet Instituut Suriname	1,789	2,600	2,751	3,000	3,000	3,000	3,000
122	Uitvoering projecten t.b.v G.M.D	201	-	2,161	4,000	2,000	-	-
OP – Kernthema: Goud en Ordening								
116	Ordening Goudsector	1,892	11,000	16,637	-	-	-	-
120	Onderhandeling-en met IAM Gold en NewMont	602	100	135	-	-	-	-
OP – Kernthema: BOUW								
110	Renovatie Hoofdkantoor	117	200	977	-	-	-	-
118	Nieuwbouw kantoorgebouw en magazijn ten behoeve van D.W.V.	213	-	1,000	1,257	-	-	-
119	Nieuwbouw kantoorgebouw Begroting en Financiële Zaken aan de Grote Combeweg	271	700	2,000	2,000	-	-	-
128	Voorbereiding Mineralen Instituut	0	200	1,000	-	-	-	-
TOTAAL BELEIDSPROGRAMMA'S		290,275	285,075	638,965	751,982	727,850	684,500	679,500

Toelichting 110: Renovatie hoofdkantoor N.H.

In het jaar 2008 is gestart met de renovatie en uitbreiding van het Hoofdgebouw van het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen. In 2014 heeft het Ministerie van Openbare Werken na een verzoek gedaan door de aannemer (Bouwbedrijf M. J. Soekroella) goedkeuring gegeven aan de bijbetaling van een koerscorrectie.

De kosten die hiermee gepaard gaan zijn in totaal **SRD 976.752,00**

Toelichting 118 : Nieuwbouw kantoorgebouw en magazijnruimte ten behoeve van Dienst Watervoorziening

Het gebouw waar nu de Dienst Watervoorziening gehuisvest is, voldoet niet meer aan de gestelde eisen. Het voornemen om een nieuw gebouw op te zetten voor Dienst Watervoorziening kwam al enige tijd aan de orde, maar kon helaas niet worden uitgevoerd.

In 2015 zal er een nieuw gebouw worden opgezet voor de Dienst Watervoorziening en hiervoor is nodig een bedrag van **SRD. 1.000.000,00**

Toelichting 119: Nieuwbouw kantoorgebouw BFZ NH

Het gebouw waar nu de afdeling Begroting en Financiële Zaken gehuisvest is, is reeds jaren afgekeurd. Er zijn reeds voorbereidingen getroffen om een nieuw gebouw voor de afdeling begroting en Financiële Zaken op te zetten. De afdeling B.F.Z. is momenteel ondergebracht in het pand van Q-mall aan de kwattaweg. De aanneemsom en directievoering voor boven genoemd project bedraagt om en bij SRD 5.750.000,00. Er zal een bedrag groot SRD 2.000.000,= worden opgebracht in de begroting van 2015. Het totaal opgebracht voor Nieuwbouw kantoorgebouw Begroting en Financiële Zaken aan de Grote Combeweg bedraagt **SRD 2.000.000,00.**

Toelichting 122: Projecten t.b.v. Geologisch Mijnbouwkundige Dienst (GMD)

Het zorg dragen voor het verzamelen van alle gegevens die voor de geologische mijnbouwkundige kennis van het land van belang kunnen zijn.

Code	Beleidsmaatregel	Raming
122	Projektloksihattie / Distr. Para Bouwkundige werken/ Acc.Voorz.	200.000,00
122	ProjektPokigronweg / Distr. Brokopondo Bouwkundige werken/ Acc.Voorz.	185.000,00
122	Projekt Gesteente Magazijn / Paramaribo Bouwkundige werken / Acc. Voorz.	200.000,00
122	Projekt Technologisch Laboratorium / Paramaribo Bouwkundige werken / Acc. Voorz.	150.000,00
122	Projekt Chemisch Laboratorium / Paramaribo	1.086.000,00
122	Projekt Databasebeheer systeem en GIS/Paramaribo	60.000,00
122	Project ABC. Kartering zuidgrens Suriname-Brazilië (US\$116.970 Financiering SEMIF)	40.000,00
122	Aanschaf vaar- en voertuigen	240.000,00
	Totaal Beleidsprogramma's	2.161.000,00

TOELICHTING PER BELEIDSMAATREGEL

Project Loksihattie

De G.M.D. post te Loksihatti in het boven Saramacca gebied meer bekend als het Matawai gebied wordt gerenoveerd, en zal als basis dienen voor werkzaamheden in de regio West. Het hoofddoel is de aanwezigheid van het gezag in de mijnbouwgebieden, trainingsfaciliteit voor de kleitmijnbouwers voor de winning van goud met milieuvriendelijke technieken en personen legaal als illegaal in de kleitmijnbouw sector in kaart te brengen. Het uitvoeren van geologisch onderzoek in de goudwinningsgebieden waarbij geologische structuren vrij komen tijdens de mijnbouwactiviteiten. In het kader van het reactiveren van de aan G.M.D. toebedeelde taken is het daarom noodzakelijk om een aanvang te maken met de rehabilitatie van haar logistieke- en accommodatie faciliteiten in Oost- en West Suriname.

Reparatie van de kampen te Loksihatti en deze post te voorzien van elektriciteit en stromend water.

Project Afobakka / Pokigronweg

In januari 2002 werd het gebouw van S.I.D.U. te Afobakka overgedragen aan de G.M.D. Vanuit deze post zou de controle op de goudwinning in boven het stuwmeer gebied en in de gebieden aan de linker en rechter oever van de surinamerivier, beneden het stuwmeer te monitoren, alsmede de winning van bouwmaterialen riviergrind en rivierzand(scherpzand) in de Suriname rivier. Echter is zonder mede weten van de G.M.D. deze locatie afgestaan aan derden door ROGB. Het gebouw bestaat niet meer. De mogelijkheid wordt bekeken om elders een post op te zetten, en werkzaamheden van hieruit uit te voeren. Deze werkzaamheden zijn identiek aan die onder het project Loksihatti

Project Gesteente magazijn:

Het op een verantwoorde wijze opslaan c.q. opleggen van gesteenten, boorkernen en verschillende soorten bodemonsters die in de afgelopen 68 jaar zijn genomen, haast over het geheel grondgebied van Suriname vertegenwoordigen een waarde van bijkans US \$ 30.000.000,- (DERTIG MILJOEN AMERIKAANSE DOLLAR). Bij de bouw van het nieuwe gebouw van de Mr. Jagernath Lachmonstraat is niet voorzien in deze faciliteit, waardoor het noodzakelijk is deze wederom op te zetten. De huidige situatie is dat deze monsters op een zeer ongestructureerde wijze zijn opgeslagen in het magazijn te “Saramaccadoorsteek” en de houtenbakken totaal aan het verrotten zijn. Ter conservering van deze monsters zal op kort termijn middels renovatie van het magazijn preventief worden ingegrepen.

De G.M.D. beschikte in het oud gebouw aan de Kleine Waterstraat over voldoende magazijn ruimte, waarin diverse gesteente en andere soorten monsters op een verantwoorde wijze waren opgeslagen.

Project Chemisch en Fysisch Laboratorium

Het operationeel maken van het laboratorium. In het kader van de transformatie van de G.M.D. naar een Mineralen Instituut, is het nodig om deze faciliteit op te zetten. Ook kunnen analyses tegen redelijk tarieven uitgevoerd worden voor derden, die thans aangewezen zijn op nogal dure laboratorium analyses binnen en buiten Suriname. Dit kan een bijdrage leveren aan de verhoging van de staatsinkomen. De offertes voor de aanschaf van de benodigde apparatuur zijn opgevraagd voor het operationeel maken van het Laboratorium.

Project Technologisch Laboratorium:

De G.M.D. beschikte in haar toenmalig gebouw aan de Kliene Waterstraat over een Technologisch Laboratorium. Bij het opzetten van het nieuwe gebouw aan de Lachmonstraat is hierin niet voor zien, omdat bij de onderhandelingen met de Hotel Maatschappij N.V. Torarica, deze faciliteit niet ter sprake is gebracht. Bij de onderhandelingen is de G.M.D. niet betrokken geweest.

Doel :

Het verrichten van technologische onderzoekingen, het verlenen van assistentie en het geven van advies aan Mijnbouwmaatschappijen bij het evalueren van metallurgische proeven.

Het bijhouden van nieuwe technologische ontwikkelingen in de niet metaal industrie.

Project Data – Base en GIS systeem:

Technische coaching en begeleiding van gebruiker(s) en beheerder(s) teneinde een effectief en efficiënt team op te leiden welke naar gelang de veranderde behoefte

danwel gewijzigd niveau, door opgedane kennis en inzicht, in staat is(zijn) de diverse projecttaken welke betrekking hebben op het digitaal databeheer van de GMD volledig te beheersen en te implementeren, toetsing en aanpassing van ontwikkelingen op het gebied van **ArcGIS software** producten (Geografisch Informatie Systeem) op het bestaande systeem. Tevens de jaarlijkse maintenance van de GIS Systeem, dit met betrekking tot het digitaliseren, vastleggen, opslaan analyseren, beheer en presenteren van het geografisch data.

a) Situatie beschrijving

Sinds de oprichting van de Geologisch Mijnbouwkundige Dienst is ontzettend veel informatie verzameld op het gebied van de geologische kartering w.o. geteente monsters, monsters van kernboring, vervaardigde slijpplaatjes, polijstvlakken en exploratie- werkzaamheden w.o. regionaal en detail onderzoeken. De huidige situatie is dat monster-, monsteranalyse- en geologische kaarten niet op een adequate wijze zijn opgeslagen, waardoor bederf plaats vindt van deze informatie. Om al deze beschikbare informatie te conserveren is het thans hoog nodig deze informatie electronisch op te slaan in een data bestand.

b) Uitvoering G.M.D.

- Mijn Inspectie is belast met de digitalisering van alle beschikbare gegevens m.b.t. mijnbouwrechtenaanvragen en verstrekte mijnbouwrechten naar categorie en alle andere relevante gegevens hiermede verband houdend.
- De afdeling archief samen met geologen wordt belast met de digitalisering van alle geologische informatie, z.a. monsterkaarten, monsteranalysekaarten, geologische kaarten slijpplaatjes en polijstvlakken.
- Het laboratorium wordt belast met de digitalisering van alle laboratorium analyse resultaten.

Het technisch kader zal belast worden met de ordening van alle vormen van verzamelde geologische monsters en de digitalisering hiervan.

Project Geologische Kartering en Geo Biodiversiteit:

De GMD is conform haar taakstelling verantwoordelijk voor de productie van geologische en geofysische data en minerale voorkomens. In dit kader voert de GMD met de CPRM (de Geologische Dienst van Brazilië) een geologische kartering uit in het grens gebied, (het ABC project) ter harmonisatie van de geologie tussen Suriname en Brazilië ter voorbereiding voor het vervaardigen van de nieuwe geologische kaart van Zuid-Amerika.

Projekt activiteiten:

- Trainen van GMD staf in moderne GIS technieken, digitaliseren van kaarten en remote sensing
  - Het opzetten van een data base van reeds bestaande geologische, geofysische in een GIS data base
  - Veld werkzaamheden aan de grens met Brazilië
  - Laboratorium analyses
  - Het samenstellen van geologische kaarten en een geïntegreerd data base
- Geologische kartering zuidgrens Suriname-Brazilië en Geo Biodiversiteit.**
- Er is reeds een aanvang gemaakt met het trainen van GMD staf in moderne GIS technieken, digitaliseren van kaarten en met de opzet van een data base betrekking hebbende op de invoer van reeds bestaande geologische, geofysische informatie in een GIS data base bestand en worden de procedures uitgezet voor implementatie van de overige aktiepunten.

De kosten die hiermee gepaard gaan, zijn geraamd op **SRD 2.161.000,00**.

Toelichting 128: Voorbereidingen Mineralen Instituut

De regering heeft grote plannen met de ontwikkeling van de mijnbouwsector. Enkele van deze plannen zijn reeds geïmplementeerd. Een structurele monitoring van de markten, de prijzen en de ontwikkeling daarvan is nodig. Er is grote behoefte aan een organisatie die de markt ontwikkeling volgt, analyseert, prognoses maakt en adviezen kan verstrekken. Hiertoe is het noodzakelijk dat het Mineralen Instituut in uitvoering wordt gebracht.

De kosten die hiermee gepaard gaan, zijn geraamd op **SRD 1.000.000,00**.

Toelichting 123: Subsidie Energie bedrijven Suriname (EBS)

- A. Op 1 maart 2013 is de Overheid een overeenkomst aangegaan met de N.V. Staatsolie Power Company Suriname waarbij afgesproken is, dat de Overheid energie dat door N.V. SPCS gegenereerd wordt zal opkopen. De opgekochte energie zal fysiek geleverd worden aan het net van de N.V. Energie Bedrijven Suriname.
- B. De betaling van de openstaande brandstofrekening van de N.V. Energiebedrijven Suriname, zal via de begroting van het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen worden voldaan.

Hiervoor is er een bedrag van **SRD 150.000.000,00** opgebracht.

Toelichting 104: Bauxiet Instituut Suriname

BAUXIET INSTITUUT SURINAME

Het Bauxiet Instituut Suriname is op 17 februari 1981 opgericht.

Doel:

Rationele en duurzame ontwikkeling van de bauxietreserves en het verkrijgen van een rechtvaardig aandeel uit de opbrengsten van de bauxietindustrie voor Suriname.

Activiteiten:

- Verzamelen en verwerken van data, betrekkinghebbende op het gebeuren in en rond de bauxietindustrie, nationaal en internationaal;
- Voorbereiden van het bauxietbeleid van de Regering en bijdragen in de uitvoering daarvan;
- Controleren van de activiteiten van de bauxietmaatschappijen in Suriname getoetst aan de wet en diverse relevante overeenkomsten.

Plannen:

Als boven, met bijzondere nadruk op de activiteiten/adviezen in het kader van:

- onderzoek naar bauxietvoorkomens;
- de ontwikkeling van de Nassau bauxietvoorkomens;
- het Integrated Closure Planning Project betreffende uitgemijnde gebieden;
- de efficiëntie van de Paranam aluinaarderaffinaderij en
- de automatisering van de database bij het Instituut.

Bijdrage (subsidie) van de Overheid:

De verwachte bijdrage (subsidie) van de Overheid is **SRD. 2.750. 100,00**

Toelichting 100: Watervoorziening

Het uitvoeren van graafwerkzaamheden voor het aanleggen van distributienetten in de districten en diverse dorpen in het binnenland.

Aankoop van pompen en buismaterialen en vervangen van filters t.b.v. diverse waterleidingstations. Het uitbreiden van distributienetten, vergroten van de productie capaciteit voor waterleidingstations en waterleiding installaties, het opzetten van nieuwe waterleiding installaties, met als uiteindelijk doel, een ieder te voorzien van goed en gezond drinkwater.

Maatregelen:

- Het boren en ontwikkelen van nieuwe bronnen.
- Uitbreiden van zuiveringinstallaties en reinwateropslag.

- Aanschaffen van pompen en/of onderdelen.
- Aanschaf reinwatertanks.
- Bouwen van platformen voor reinwatertanks.
- Aankopen van P.V.C. buismaterialen en hulpstukken.
- Aankopen van stalenbuizen en hulpstukken.
- Verzwaren van de elektrische installaties.
- Aanleggen van distributienetten.
- Opzetten van waterleiding installaties.
- Leggen van transport en dienstleidingen.
- Aanschaffen van voertuigen.

De hierna volgende projecten zullen vanwege het decentralisatieproces als volgt worden uitgevoerd:

Nr.	OMSCHRIJVING	PROJECT RANING	BEGIN	EIND
1	LOPENDE PROJECTEN			
A	JAW JAW HET OPZETTEN VAN EEN DRINKWATERINSTALLATIE EN UITBREIDEN VAN BESTAANDE DISTRIBUTIENET	367.500,00		
B	GODO SOLAN	375.060,00		
C	VICTORIA HET REHABILITEREN VAN DE DRINKWATER FACILITEITEN VICTORIA	7.334.873,25		
D	KAPASIKELE, NIEUW LOMBE EN MOEDJEKREEK	978.835,65		
E	BROKOPONDO CENTRUM HET REHABILITEREN VAN DE DRINKWATERFACILITEITEN	1.551.040,74		
F	HENAR	1.366.328,79		
G	PARADISE	6.204.074,75		
H	MORICO	6.614.384,50		
	SUBTOTAAL	24.792.097,68		

Nr.	OMSCHRIJVING	PROJECT RAMING	BEGIN	EIND
2	<u>ALGEMEEN</u>			
	HET AANSCHAFFEN VAN DISTRIBUTIEPOMPEN, BRONPOMPEN, TURBINEPOMP ETC	1.500.000,00	Jan	Juni
	AANKOOP 2 STUKS 2 TON DUBBEL CABINE PICK-UP	350.000,00	Jan	Juni
	6 STUKS PICK-UPS 1000 KG	774.000,00	Jan	Juli
	BUISTMATERIALEN TEN BEHOEVE VAN DIVERSE WATERLEIDINGSTATIONS T.W. 10.000 M 2", 100.000 M 3"	8.250.000,00	Jan	Dec
	EN AANLEGGEN VAN ± 50 KM 3", 50 KM 4" WATERLEIDINGBUIZEN TBV DIVERSE PROJECTEN IN GROOT PARAMARIBO, WANICA EN PARA	1.500.000,00	Jan	Dec
	DIREKTIEVOERING M.B.T. DIVERSE WERKZAAMHEDEN WATERLEIDINGSTATIONS	500.000,00	Jan	Dec
SUBTOTAAL		12.874.000,00		

WATERVOORZIENING		PERIODE		
Nr.	OMSCHRIJVING	PROJECT RAMING	BEGIN	EIND
3	<u>COMMEWIJNE</u>			
	MEERZORG (STATION)			
	AANBRENGEN VAN ONDERSTEUNINGEN (WALABA CONSTRUCTIE) T.B.V. 10" PVC-BUIS NABIJ BRUG BELWAARDE	75.000,00	Jan	Febr
	UITBREIDEN BRONNENVELD 4 STUKS	1.050.000,00	April	Juni
	PLAATSEN VAN 2 FILTERS	900.000,00	April	Juni
	LAS EN CONSTRUCTIE WERKZAAMHEDEN BUIZEN GALLERIJ PLATFORM AERATION	150.000,00	April	Juni
	PEPERPOT			
	PLAATSEN 4 CENTRIFUGAAL POMPEN	250.000,00	Jan	Maart
	AANBRENGEN V EEN OMRASTERING	385.000,00	Juli	Dec
	MARIENBURG			
	UITBREIDEN DISTRIBUTIENET 5 KM 4"	1.000.000,00	Juli	Dec
SUBTOTAAL		3.810.000,00		

WATERVOORZIENING			PERIODE	
Nr.	OMSCHRIJVING	PROJECT RAMING	BEGIN	EIND
4	<u>SARAMACCA</u>			
	<u>GRONINGEN</u>			
	PLAATSEN 2 FILTERS + BELUCHTING	300.000,00	Maart	Juni
	AANBOREN VAN 2 BRONNEN	700.000,00	Maart	Juni
	VERZWAREN VAN ELEKTRISCHE INSTALLATIE (VERMOGEN)	400.000,00	Maart	Juni
	UITBREIDEN DISTRIBUTIENET ± 6 KM (3" + 4")	900.000,00	April	Okt
	<u>TIJGERKREEK</u>			
	AANBOREN VAN 2 BRONNEN	700.000,00	Aug	Dec
	BOUWEN VAN EEN KANTOOR EN BERG RUIMTE	300.000,00	Aug	Dec
	UIBREIDEN DISTRIBUTIENET ± 6 KM 4" PVC-BUIS	900.000,00	Aug	Dec
	VERZWAREN ELEKTRISCHE INSTALLATIE (VERMOGEN)	400.000,00	Aug	Dec
	SUBTOTAAL	4.600.000,00		

WATERVOORZIENING			PERIODE	
Nr.	OMSCHRIJVING	PROJECT RAMING	BEGIN	EIND
5	<u>CORONIE</u>			
	<u>JENNY</u>			
	PLAATSEN ZUIVERINGINSTALLATIE T.B.V. OPPERVLAKTE WATER	1.500.000,00	Jan	Dec
	AANLEGGEN VAN DISTRIBUTIENET 20 KM 4"	3.000.000,00	Jan	Dec
	ELECTRO TECHNISCHE WERKZAAM HEDEN	400.000,00	Jan	Dec
	PLAATSEN VAN 1 GENERATOR 75 KVA	90.000,00	Jan	Dec
	PLAATSEN VAN 1 REINWATEROPSLAG	250.000,00	Jan	Dec
	AANBRENGEN VAN EEN OMRASTERING	440.000,00	Jan	Dec
	OPHOGEN VAN HET TERREIN	60.000,00	Jan	Dec
SUBTOTAAL	5.740.000,00			

WATERVOORZIENING			PERIODE	
Nr.	OMSCHRIJVING	PROJECT RAMING	BEGIN	EIND
6	PARA			
	CABENDADORP			
	BOUWEN VAN EEN POMPHUIS EN BERGINGSRUIMT	200.000,00	Jan	Dec
	AANBRENGEN VAN EEN OMRASTERING	110.000,00	Jan	Dec
	ELECTRO TECHNISCHE WERKZAAMHEDEN	250.000,00	Jan	Dec
	PIKIN SARON			
	UPGRADEN DRINKWATER FACILITEITEN	1.250.000,00	Jan	Dec
	UITBREIDEN DISTRIBUTIENET 10 KM 4"	1.500.000,00	Jan	Dec
	SUBTOTAAL	3.310.000,00		

WATERVOORZIENING			PERIODE	
Nr.	OMSCHRIJVING	PROJECT RAMING	BEGIN	EIND
7	SIPALIWINI			
	DANGOGO 2			
	CONSTRUCTIE NIEUWE DRINKWATERINSTALLATIE (INWONERSTAL ±150)	765.000,00	Febr	Dec
	GODO/SOLAN - GRANSLEE			
	AANLEG VAN EEN ±4500 M LANGE TRANSPORTLEIDING VANUIT DE CLUSTERINSTALLATIE TE GODO/SOLAN NAAR GRANSLEE	850.000,00	Febr	Dec
	GRANSLEE			
	AANLEG VAN EEN ±3400 M LANGE DISTRIBUTIENET EN COMPLEET INRICHTEN VAN 55 STUKS ERFKRANEN (INWONERSTAL ± 250)	275.000,00	Febr	Dec
	BOFOKULE			
	AANLEG VAN EEN ±3000 M LANGE DISTRIBUTIENET EN COMPLEET INRICHTEN MET 45 STUKS ERFKRANEN (INWONERSTAL ± 450)	250.000,00	Febr	Dec
	AKWAUWKONDE			
	AANLEG VAN EEN ±3750 M LANGE DIRIBUTIENET EN COMPLEET INRICHTEN MET 65 STUKS ERFKRANEN DISTRIBUTIENET (INWONERSTAL ± 650)	340.000,00	Febr	Dec
	PIKIN PADA			
	BOREN EN ONTWIKKELEN VAN 2 WATERBRONNEN VAN Ø6 EN OPZET VAN WATERINSTALLATIE INCL DISTRIBUTIENET (INWONERSTAL ± 250)	750.000,00	Febr	Dec
	BANAVOOKONDE EN BAAIKOETOE			
	BOREN EN ONTWIKKELEN VAN 2 WATERBRONNEN VAN Ø6 EN OPZET VAN EEN CLUSTERWATERINSTALLATIE VOOR BEIDE DORPEN INCL. DISTRIBUTIENETTEN (INWONERSTAL ±380)	1.100.000,00	Febr	Dec
	KUSTVLAKTE			
OPPERVLAKTE WATER FACILITEITEN	3.000.000,00			
SUBTOTAAL	7.330.000,00			
TOTAAL (NO. 01 T/M 07)	62.456.097,68			

Toelichting 106: Instandhouding waterleidingbedrijven en nieuwe aansluitingen

De waterleidingbedrijven zodanig toe te rusten, zodat de continuïteit van de drinkwater voorziening in de kustvlakte en het binnenland gegarandeerd is.

Maatregelen:

- Het servicen en repareren van diverse motoren.
- Het repareren van leidingwerken uitgevoerd in staal, ijzer en p.v.c.
- Het repareren en onderhouden van diverse stalen- en betonnenfilters op de diverse bedrijven en systemen.
- Het aanschaffen van filtermateriaal, wearingparts zoals: kammen, kettingen, bushings, bearings, belts, belt, vervangen/aanvullen van filter medium (grind, zand, schelpen).
- Het doen verrichten van las-, draai- en slijpwerken t.b.v. de diverse bedrijven en systemen
- Het plegen van onderhouds- en reparatiewerken in de diverse distributienetten van de dienst, reparative, beluchtingen en reinwatertanks.
- Onderhoud van drinkwater installaties in het binnenland.
- Aankoop van diverse Elektra- en waterleiding materialen en hulpstukken, pompen.
- Vervangen van pompen.
- Verzwaren van distributienetten (vervangen van kleine afmetingen (Ø3") door grotere (Ø3" of Ø4"))

De aangekochte materialen en de te verrichten werkzaamheden zijn voor de diverse stations alsook de distributienetten bestemd.

De aankoop van de diverse materialen en het uitvoeren van diverse werkzaamheden moeten ervoor zorgen dat de continuïteit van de waterlevering naar de gemeenschap toe gegarandeerd is en blijft.

De kosten die hiermee gepaard gaan zijn in totaal **SRD 9.000.000,00**

Toelichting 111: Waterleidingprojecten in het kustgebied en binnenland

Het project dat met een lening van de IDB uitgevoerd wordt t.b.v. ontwerpbegroting 2015

Water Supply Infrastructure Rehabilitation USD 12.5 mln

Gefinancierd door de Inter American Development Bank voor een bedrag van USD 12. mln. en een overheidsbijdrage van USD 500.000,00 geldend voor het 4^e en het 5^e jaar. Het project is gestart in februari 2011 en heeft een looptijd van 5 jaar.

Omschrijving	Totale bijdrage	Bijdrage 2015 in USD	Bijdrage 2015 in SRD
IDB	USD 12. mln	US\$ 3.900.000,00	SRD 13.065.000,00
Overheidsbijdrage	USD 500.000,00	US\$ 250.000,00	SRD 837.500,00

De kosten die hiermee gepaard gaan zijn in totaal **SRD 13.902.500,00**.

Toelichting 121: Watervoorzieningsprojecten volkswoningen

Het financieren van watervoorziening voor volkswoningen. In het project zal ook gewerkt worden aan de winning, zuivering, transport en de distributie van het drinkwater voorziening.

Totaal is er voor bovengenoemde beleidsmaatregel het bedrag van **SRD 4.072.500,00** opgebracht in de begroting.

Toelichting 126: Overdracht waterleidingstations aan SWM

Het beleid is erop gericht om steeds meer waterleidingstations en de bijbehorende verzorgingsgebieden in de Kustvlakte in de komende jaren te brengen onder de verantwoordelijkheid van S.W.M. Hiertoe zal vóór de overdracht van de stations, de zuivering installatie en andere voorzieningen in conditie worden gebracht die past bij het S.W.M gebeuren.

De kosten die hiermee gepaard gaan, zijn geraamd op **SRD 1.000.000,00**.

Toelichting 129: Subsidie aan SWM

De kosten die hiermee gepaard gaan, zijn geraamd op **SRD 11.000.000,00**

Toelichting 130 Inkoop Energiekosten Energy Producer Suriname (E.P.S. N.V.)

Het dekken van de operationele- en onderhoudskosten bij de levering van energie door de E.P.S. N.V. ten behoeve van E.B.S. N.V. De kosten zijn geraamd op **SRD 55.000.000, -**.

Toelichting 101: Energievoorziening

Doel:

Het opzetten, reviseren van de elektrische centrales, reviseren van de distributienetten middels vervanging van het bestaande aluminium distributienet door amka kabels, die minder storingen op het net veroorzaakt en beter bestand is tegen bliksem-inslag en het koppelen van de distributienetten van verschillende dorpen die niet ver van elkaar liggen om de efficiëntie te verbeteren.

Maatregelen:

- Aankoop van kabel c.q. lijnmateriaal voor de bouw van koppelnetten.
- Aankoop van diesel-aggregaten
- Aankoop van 23 st. opvoertransformatoren (SRD 287.300)
- Aankoop van vijf (5) pick-ups (SRD 550.000)

- Aankoop van één (1) 15-persone bus (85.000)

De hierna volgende projecten zullen vanwege het decentralisatieproces als volgt worden uitgevoerd

DISTRICT MAROWIJNE	OMSCHRIJVING	BEDRAGEN IN SRD
Bigiston	Het slopen en her-inrichten van het net	1.244.000,00
Badatabiki	Het slopen en her-inrichten van het net	1.244.000,00
Wanhati	Het slopen en her-inrichten van het net	1.244.000,00
Tamarin	Het slopen en her-inrichten van het net	970.468,00
Ricanaumoffo	Het bouwen van een ±7 km H.S.-net	37.836,00
Tamarin	Het slopen en her-inrichten van het net	970.468,00
Dantapoe	Het slopen en her-inrichten van het net	1.043.662,00
Manjabong	Het slopen en her-inrichten van het net	1.241.960,00
Morakondre	Het slopen en her-inrichten van het net	970.468,00
Kasaba-ondro	Het slopen en her-inrichten van het net	1.241.960,00
Ovia-olo	Het slopen en her-inrichten van het net	1.241.960,00
Moengotapoe	Het slopen en her-inrichten van het net	1.243.920,00
Alfonsdorp	Het slopen en her-inrichten van het net	970.468,00
Patamacca	Het slopen en her-inrichten van het net	1.243.920,00
Kraboe-olo	Het slopen en her-inrichten van het net	1.043.663,00
Alfonsdorp	Het slopen en opzetten van een nieuwe powerhouse	275.000,00
Akoloikondre	Het slopen en opzetten van een nieuwe powerhouse	275.000,00
Loka Loka	Het slopen en opzetten van een nieuwe powerhouse	275.000,00
TOTAAL DISTRICT MAROWIJNE		16.777.753,00
DISTRICT COMMEWIJNE	OMSCHRIJVING	BEDRAGEN IN SRD
Pomona	Het slopen en her-inrichten van het net	970.468,00
Perica	Het slopen en opzetten van een nieuwe powerhouse	275.000,00
TOTAAL DISTRICT COMMEWIJNE		1.245.468,00

DISTRICT PARA	OMSCHRIJVING	BEDRAGEN IN SRD
Pikien saron	Het slopen en her-inrichten van het net	1.243.920,00
Bigi poika	Het slopen en her-inrichten van het net	372.957,00
Pikien Powakka	Het slopen en opzetten van een nieuwe powerhouse	150.000,00
TOTAAL DISTRICT PARA		1.766.877,00
DISTRICT BROKOPONDO		
Wit santi	Het slopen en her-inrichten van het net	372.957,00
Baku	Het slopen en her-inrichten van het net	372.957,00
TOTAAL DISTRICT BROKOPONDO		745.914,00
DISTRICT SARAMACCA		
Kaaimanston	Het slopen en her-inrichten van het net	970.468,00
Kalebaskreek	Het slopen en her-inrichten van het net	970.468,00
TOTAAL DISTRICT SARAMACCA		1.940.936,00
DISTRICT NICKERIE		
Tapoeripa	Het slopen en her-inrichten van het net	970.468,00
TOTAAL DISTRICT NICKERIE		970.468,00

DISTRICT SIPALIWINI	OMSCHRIJVING	BEDRAGEN IN SRD
Krikimoffo	Het slopen en her-inrichten van het net	970.468,00
Pakira tabikie	Het slopen en her-inrichten van het net	97.047,00
Atemsa	Het slopen en her-inrichten van het net	97.047,00
Kawenhaken	Het slopen en her-inrichten van het net	145.277,00
Sangamasoesa	Het slopen en her-inrichten van het net	37.296,00
Jamaica	Het slopen en her-inrichten van het net	37.296,00
Lincidede	Het slopen en her-inrichten van het net	37.296,00
Witagron	Het slopen en her-nrichten van het net	9.747,00
Pietie	Het slopen en her-inrichten van het net	1.043.662,00
Pusugroenoe	Het slopen en her-inrichten van het net	1.452.770,00
Rama	Het slopen en her-inrichten van het net	37.296,00
Gosutu	Het slopen en her-inrichten van het net	37.296,00
Pulugudu	Het slopen en her-inrichten van het net	97.047,00
Gonikrikimifo	Het slopen en her-inrichten van het net	97.047,00
Benanoe	Het slopen en her-inrichten van het net	97.047,00
Drietabbetje	Het slopen en her-inrichten van het net	1.294.905,00
Granbori	Het slopen en her-inrichten van het net	1.043.662,00
Gengeston	Het slopen en her-inrichten van het net	37.296,00
Pamboko	Het slopen en her-inrichten van het net	37.296,00
Abenaston	Het slopen en her-inrichten van het net	37.296,00
Kajapati	Het slopen en her-inrichten van het net	37.296,00
Jaw Jaw	Het slopen en her-inrichten van het net	37.296,00
Lespansi	Het slopen en heri-nrichten van het net	97.047,00
Adawai	Het slopen en her-nrichten van het net	97.047,00
Amakakondre	Het slopen en her-inrichten van het net	37.296,00
Grantatai	Het slopen en her-inrichten van het net	37.296,00
Bendekwai	Het slopen en her-inrichten van het net	37.296,00
Dan	Het slopen en her-inrichten van het net	37.296,00
Malobi	Het slopen en her-inrichten van het net	37.296,00
Dawme	Het slopen en her-inrichten van het net	37.296,00
Hekoenoe	Het slopen en her-inrichten van het net	37.296,00
Pikienpada	Het slopen en her-inrichten van het net	37.296,00
Duwatra	Het slopen en her-inrichten van het net	97.047,00
Padalafanti	Het slopen en her-inrichten van het net	1.241.960,00
Baikutu	Het slopen en her-inrichten van het net	37.296,00
Bediwatra	Het slopen en her-inrichten van het net	37.296,00
Bendekondre	Het slopen en her-inrichten van het net	37.296,00
SUBTOTAAL SIPALIWINI		8.762.043,00

DISTRICT SIPALIWINI (VERVOLG)	OMSCHRIJVING	BEDRAGEN IN SRD
Kajana	Het slopen en her-inrichten van het net	372.957,00
Ligorio	Het slopen en her-inrichten van het net	372.957,00
Stonhoekoe	Het slopen en her-inrichten van het net	372.957,00
Poeketie II	Het slopen en her-nrichten van het net	1.452.770,00
Commisariskondre	Het slopen en her-inrichten van het net	372.957,00
Kwakoe Gron	Het slopen en her-inrichten van het net	372.957,00
Mainsi	Het slopen en her-inrichten van het net	372.957,00
Klementie	Het slopen en her-inrichten van het net	372.957,00
Gengeston	Het slopen en bouwen van een nieuwe powerhouse	150.000,00
Amakakondre	Het slopen en bouwen van een nieuwe powerhouse	150.000,00
Ligorio	Het slopen en bouwen van een nieuwe powerhouse	150.000,00
Futunakaba	Het slopen en bouwen van een nieuwe powerhouse	150.000,00
Langetabbetje	Het slopen en bouwen van een nieuwe powerhouse	275.000,00
Nason	Het slopen en bouwen van een nieuwe powerhouse	150.000,00
Asidonhopo	Het slopen en bouwen van een nieuwe powerhouse	275.000,00
Duwatra	Het slopen en bouwen van een nieuwe powerhouse	150.000,00
Adawai	Het slopen en bouwen van een nieuwe powerhouse	150.000,00
Kawamalasamutu	Het slopen en bouwen van een nieuwe powerhouse	275.000,00
Tepoe	Het slopen en bouwen van een nieuwe powerhouse	275.000,00
Pikienkondre	Het slopen en bouwen van een nieuwe powerhouse	150.000,00
Kisai	Het slopen en bouwen van een nieuwe powerhouse	275.000,00
Skin tabiki	Het slopen en bouwen van een nieuwe powerhouse	275.000,00
Nazon	Het slopen en bouwen van een nieuwe powerhouse	275.000,00
Langetabbetje	Het slopen en bouwen van een nieuwe powerhouse	275.000,00
SUBTOTAAL DISTRICT SIPALIWINI(VERVOLG)		7.463.469,00
TOTAAL DISTRICT SIPALIWINI		16.225.512,00
TOTAAL ENERGIEVOORZIENING DISTRICTEN		39.672.928,00

De kosten die hiermee gepaard gaan in het dienstjaar 2015, zijn geraamd op **SRD 39.672.928,00**

Toelichting 107: Openbare straatverlichting

Het verlichten van de openbare straten of wegen van de woonwijken in Paramaribo en omgeving, de districten en het binnenland in verband met het verminderen van de criminaliteit.

Maatregelen:

- Het aanschaffen van straatverlichtingsarmaturen.
- Het onderhouden van de reeds bestaande verlichtingspunten.
- Het voorzien van straatverlichting in nieuwe woonwijken.
- Het illumineren van de diverse locaties van de overheid op hoogtij dagen in stad, districten en het binnenland.
- Het aankopen van 2.000 st. schoorankers.

LOCATIE	OMSCHRIJVING	BEDRAG IN SRD
DE NIEUWE GROND		
De Vierkinderenweg vanuit Magenta ± een halve km	Straatverlichting	75,000.00
De Kronenburgweg (Magenta-Hannaslust)	Straatverlichting	109,925.00
Mohabierweg 150m. vanuit de Indira Ghandiweg	Straatverlichting	109,925.00
Rahamal project 2 (Nieuwbouw)	Straatverlichting	513,705.00
Sitalweg ± 500m in het midden (familie Sewbalak)	Straatverlichting	85,000.00
Vierkinderenweg vanuit de Magentaweg ±1½ km	Straatverlichting	109,925.00
Domburg 2 ^e straat (gedeeltelijk)	Straatverlichting	225,000.00
La Recontre 7 ^e straat (gedeeltelijk)	Straatverlichting	350,000.00
La Recontre middenweg van 3 ^e tot 5 ^e straat (gedeeltelijk)	Straatverlichting	350,000.00
Weg naar Ruben Boys Ranch	Straatverlichting	109,925.00
3 ^e straat Boxel Paraweg	Straatverlichting	109,925.00
La Recontre 11 ^e straat (gedeeltelijk)	Straatverlichting	225,000.00
Domburg 10 ^e straat (gedeeltelijk)	Straatverlichting	350,000.00
Maarten Luther Kingweg van km 14 – km 25	Straatverlichting	236,110.00
SUBTOTAAL STRAATVERLICHTING		2,959,440.00

LOCATIE	OMSCHRIJVING	BEDRAG IN SRD
LELYDORP		
Sabanweg	Straatverlichting	109.925,00
Karangtempelweg	Straatverlichting	75.000,00
Hermandadweg	Straatverlichting	75.000,00
Haarlem	Straatverlichting	109.925,00
Pikienpoika	Straatverlichting	109.925,00
Kingswijk project (indien al overgedragen aan de Staat)	Straatverlichting	370.915,00
Pinasweg (weg naar Misman project 1 ^e steeg rechts)	Straatverlichting	75.000,00
Weg naar begraafplaats Javaweg	Straatverlichting	109.925,00
Weg naar begraafplaats Dessa	Straatverlichting	109.925,00
Aankoop 2.000 st. Schoorankers	t.b.v. straatverlichting Binnenl	510.000,00
Illuminatie op hoogtij dagen	Illuminatie	350.000,00
SUBTOTAAL STRAATVERLICHTING		2.005.540,00
TOTAAL STRAATVERLICHTING		4.964.980,00

De kosten die hiermee gepaard gaan in het dienstjaar 2015, zijn geraamd op **SRD 4.965.000 (afgerond)**

Toelichting 108: Inkoop energie Brokopondo overeenkomst

Doel: Het opkopen van energie van Suralco en deze door verkopen aan de Energie Bedrijven Suriname (N.V. E.B.S.) en Rosebel Goldmines N.V. De prijs van deze energie die door Suriname wordt afgenomen is afhankelijk van de kostprijs van hydro-energie (regenval en exploitatiekosten) en brandstof.

Hiervoor is er op de begroting een totaal bedrag van **SRD 250.000.000,00**

Toelichting 109: Electriche centrales Binnenland

Het vervangen en het instandhouden van elektrische centrales van 129 dorpen in het binnenland, hetgeen ontwikkeling en economische groei teweeg brengt.

Maatregelen:

- Aankoop van servicemateriaal zoals: lucht-, smeerolie- en sieselfilters
- Aanschaffen van chargers, hulpwerktuigen etc.
- Aanschaffen van lijnmateriaal en de benodigde onderdelen voor preventief en curatief onderhoud.
- Aankoop van radiator, brandstofpomp, waterpomp, smeeroliepomp, opvoerpomp, turbo, injector, fanbelt en machine-kop

DISTRICT PARA	OMSCHRIJVING	BEDRAG IN SRD
Pikien Saron	Het reviseren van de schakelborden	31.952,00
Bigi Poika	Het reviseren van de schakelborden	31.952,00
TOTAAL DISTRICT PARA		63.904,00
DISTRICT SARAMACCA		
Kaaimanston	Het reviseren van de schakelborden	23.065,00
Donderskamp	Het reviseren van de schakelborden	23.065,00
TOTAAL DISTRICT SARAMACCA		46.130,00
DISTRICT BROKOPONDO		
Witsanti	Het reviseren van de schakelborden	25.010,00
Baku	Het reviseren van de schakelborden	25.010,00
TOTAAL DISTRICT BROKOPONDO		50.020,00
DISTRICT MAROWIJNE		
Galibie	Het reviseren van de schakelborden	39.969,00
Bigiston	Het reviseren van de schakelborden	39.969,00
Badatabikie	Het reviseren van de schakelborden	25.010,00
Wanhatti	Het reviseren van de schakelborden	25.010,00
Tamarin	Het reviseren van de schakelborden	23.115,00
Ricanaumoffo	Het reviseren van de schakelborden	23.115,00
Dantapoe	Het reviseren van de schakelborden	21.662,00
Manjabon	Het reviseren van de schakelborden	23.115,00
Morakondre	Het reviseren van de schakelborden	23.115,00
Kasaba-ondro	Het reviseren van de schakelborden	31.990,00
Ovia-olo	Het reviseren van de schakelborden	39.969,00
Moengotapoe	Het reviseren van de schakelborden	23.115,00
Alfonsdorp	Het reviseren van de schakelborden	23.115,00
Patamacca	Het reviseren van de schakelborden	26.965,00
Kraboe-olo	Het reviseren van de schakelborden	26.965,00
Mopiekondre	Het reviseren van de schakelborden	23.115,00
TOTAAL DISTRICT MAROWIJNE		439.314,00

DISTRICT SIPALIWINI	OMSCHRIJVING	BEDRAGEN IN SRD
Krikimofu	Het reviseren van de schakelborden	25.182,00
Pakira tabiki	Het reviseren van de schakelborden	39.969,00
Atemsa	Het reviseren van de schakelborden	31.220,00
Stoelmanseiland	Het reviseren van de schakelborden	39.969,00
Kawenhaken	Het reviseren van de schakelborden	39.969,00
Sangamasoesa	Het reviseren van de schakelborden	39.969,00
Jamaica	Het reviseren van de schakelborden	39.969,00
Lincidede	Het reviseren van de schakelborden	39.969,00
Apetina	Het reviseren van de schakelborden	39.969,00
SUBTOTAAL SIPALIWINI		336.185,00

DISTRICT SIPALIWINI (VERVOLG)	OMSCHRIJVING	BEDRAGEN IN SRD
Witagron	Het reviseren van de schakelborden	33.557,00
Mainsie	Het reviseren van de schakelborden	25.010,00
Pusugroenoe	Het reviseren van de schakelborden	39.969,00
Gosutu	Het reviseren van de schakelborden	31.952,00
Pulugudu	Het reviseren van de schakelborden	26.965,00
Goninikrikimoffo	Het reviseren van de schakelborden	26.965,00
Benanu	Het reviseren van de schakelborden	27.092,00
Drietabbetje	Het reviseren van de schakelborden	39.968,00
Granborie	Het reviseren van de schakelborden	25.182,00
Gengeston	Het reviseren van de schakelborden	23.065,00
Kajapati	Het reviseren van de schakelborden	23.965,00
Lespansi	Het reviseren van de schakelborden	31.952,00
Adawai	Het reviseren van de schakelborden	27.092,00
Grantatai	Het reviseren van de schakelborden	33.992,00
Bendekwai	Het reviseren van de schakelborden	35.113,00
Futunakaba	Het reviseren van de schakelborden	49.285,00
Botopasie	Het reviseren van de schakelborden	46.447,00
Dan	Het reviseren van de schakelborden	45.557,00
Kambaloea	Het reviseren van de schakelborden	40.879,00
Malobi	Het reviseren van de schakelborden	43.157,00
Massiakreek	Het reviseren van de schakelborden	46.447,00
Dawme	Het reviseren van de schakelborden	25.580,00
Granslee	Het reviseren van de schakelborden	35.113,00
Hekoenoenoe	Het reviseren van de schakelborden	30.255,00
Pikinpada	Het reviseren van de schakelborden	43.157,00
Toemaipa	Het reviseren van de schakelborden	46.447,00
Padanlafanti	Het reviseren van de schakelborden	53.113,00
Baikutu	Het reviseren van de schakelborden	28.725,00
Bediwatra	Het reviseren van de schakelborden	35.113,00
Bende kondre	Het reviseren van de schakelborden	34.120,00
Kampoe	Het reviseren van de schakelborden	31.220,00
Ligorio	Het reviseren van de schakelborden	27.092,00
Stonhoekoe	Het reviseren van de schakelborden	31.952,00
Pikin kondre	Het reviseren van de schakelborden	39.969,00
SUBTOTAAL		1.185.467,00
TOTAAL SIPALIWINI		1.521.652,00

	OMSCHRIJVING	BEDRAG IN SRD
Aankoop service materiaal t.b.v. de diverse binnenlandse centrales		
Aantal	Onderdelen t.b.v. Magazijnvoorraad (Motor afdeling)	2.129.810,00
15 st.	Overhaul gasketset (compleet)	53.400,00
15 st.	Radiator	90.000,00
15 st.	Sleeves	12.090,00
24 st	Main bearing	19.680,00
20 st.	Conrad bearing	12.000,00
15 st	Waterpomp	201.750,00
20 st	Injectors	29.000,00
15 st.	Opvoerpomp	29.250,00
15 st	Brandstofpomp	243.000,00
10st.	Startermotor	50.000,00
10 st.	Inlaatkleppen	4.500,00
10 st	Uitlaatkleppen	4.500,00
TOTAAL BEDRAG		2.878.980,00
TOTAAL BEDRAG ELECTRICHE CENTRALES BINNENLAND		5.000.000,00

De kosten die hiermee gepaard gaan in het dienstjaar 2015, zijn geraamd op **SRD 5.000.000,-**.

Toelichting 127: Renewable Energy

Op deze beleidsmaatregel wordt er geconcentreerd op het uitvoeren van projecten die betrekking hebben met hernieuwbare energie bronnen in het binnenland die mede door IDB en de overheid gefinancierd zullen worden.

Projecten

- Opzetten van Zonne-energie projecten;
- Opzetten van Hydro- energie projecten;
- Opzetten van Windenergie projecten.

Er zal een zonne-energie project worden uitgevoerd, terwijl er op het gebied van Hydro- en Windenergie onderzoeken uitgevoerd zullen worden. Het gaat hier om een totaal bedrag van US\$ 4,400,000.00 (tegenwaarde SRD 14,740,000.00) en een periode van zes (6) jaar.

Omschrijving	Bijdrage 2015 in SRD
IDB	3.190.200,-
Overheidsbijdrage	2.500.000,-
Totaal bedrag 2015	5.690.200,-

De kosten die hiermee gepaard gaan in het dienstjaar 2015, zijn geraamd op **SRD 5.690.200,00**.

Toelichting 116: Ordening Goudsector

Voor de Ordening van de Goudsector zijn enkele algemene doelstellingen geformuleerd. Deze doelstellingen dienen voornamelijk ‘in het veld’ bij de actieve reorganisatie behaald te worden

1. Leefomgeving

- **Het milieuprobleem aanpakken**

Door de werkzaamheden binnen de goudsector ontstaan er diverse ongewenste milieueffecten, zoals watervervuiling, verhoogde gezondheidsrisico's, landdegradatie door veelvuldig kwikgebruik. Door het registreren en omscholen binnen de sector wil de regering deze misstanden in de toekomst uitbannen.

- **Sociale context bewaken**

Door het ongestructureerde karakter van de goudsector verplaatsen de zogenaamde porknockers zich ‘naar eigen inzicht’ in de binnenlanden. Hierbij geen rekening houdend met de natuurlijke habitat van de oorspronkelijke binnenlandbewoners, de inheemsen en marrons. Door de reorganisatie wil de regering tevens ordenen binnen welke kaders en fysieke gebieden de porknockers zich vrijelijk kunnen bewegen. De overheid heeft per januari 2013 enkele zones per beschikking aangewezen voor kleinmijnbouw activiteiten, alwaar de verplaatste illegale mijnbouwers na degelijke selectie en onder bijzondere voorwaarden legaal verder kunnen mijnen onder afdracht van belastingen. Deze zones zijn onder beheer geplaatst van de Commissie Ordening Goudsector, hetgeen extra facilitaire en personele kosten met zich meebrengt. In het jaar 2015 worden de werkgebieden tot ontwikkeling gebracht. Dit alles in belang van een geordende kleinschallige mijnbouw en de broodnodige rust rond de grootschallige mijnbouw gebieden, welke gepart gaan met forse buitenlandse investeringen. Het jaar 2015 zal meer staan in het ontwikkelen van de kleinmijnbouw werkgebieden, welke onder beheer staan van COGS bij beschikking van de Minister van Natuurlijke Hulpbronnen. COGS zal in 2015 het beheer hebben over 4 werkgebieden, alwaar kleinschallige goudzoekers legaal aan de slag kunnen. Deze shift zal opleidings, coachings en monitorings kosten met zich meebrengen, welke in de 1ste paar handjarsjaren van COGS nog niet in beeld kwamen. Nu de rust is teruggekeerd in de meeste mijnbouw gebieden, zal dus in 2015 meer aandacht worden gegeven aan de introductie van milieuvriendelijke methoden en technieken.

2. Financieel

Belasting inning:

Goud is een van de belangrijke bodemschatten van Suriname. Hoewel er meer dan 30.000 mensen werkzaam zijn in de goudsector levert deze, in de huidige situatie, onvoldoende inkomsten voor het land doordat personen die wel verdienen in de sector (door een combinatie van omstandigheden) niet voldoen aan belastingplichten.

3. Veiligheid

Mensen uit de illegaliteit halen:

Ongeveer 15.000 personen van niet-Surinaamse afkomst zijn werkzaam in de goudsector in Suriname. Het merendeel hiervan heeft momenteel een illegale status en is daardoor verstoten van bijvoorbeeld medische zorg. Bovendien heeft de overheid geen zicht op de personen in het gebied en hun bewegingen. Door het registreren van personen wil de regering de goudzoekers zekerheid bieden door middel van bijvoorbeeld vergunningen en tevens vat krijgen op de track records van de individuen (voornamelijk gericht op criminaliteitsbestrijding).

Het jaar 2015 is besluitend voor de Commissie Ordening Goudsector , aangezien dit jaar de laatste fase is voor de Commissie en waar de regering uiteindelijk zover moet zijn om te beslissen of de Commissie zal opgaan in een Minerale Autoriteit.

Vermeld dient te worden dat alle bedragen uitgedrukt zijn in SRD (Surinaamse Dollars).

Deze kosten worden onder verdeeld in:

PERSONEELSKOSTEN	4.110.260,00
MATERIELE KOSTEN	10.258.077,84
AANSCHAFFINGEN	2.267.904,12
TOTAAL	16.636.241,96

De kosten die met het ordenen van de goudsector gepaard gaan zijn geraamd op **SRD 16.636.241.96**

Toelichting 120: Onderhandelingen IAM GOLD en New Mont De kosten zijn geraamd op **SRD 134.500,00****Tabel 2****Bedragen x SRD 1000**

OP-Kernthema : Drinkwater				
Programma	Doel Programma	Gerealiseerd Beleid 2013	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2014	Verwachte beleidsresultaten per eind 2015
<i>Watervoorziening</i>	Meer bewoners (huishoudens) voorzien van goed en gezond drinkwater.	Het completeren van de rehabilitatie c.q. modificatie van drinkwater faciliteiten in de kustvlakte en het binnenland	Het completeren van de rehabilitatie c.q. modificatie van drinkwater faciliteiten in de kustvlakte en het binnenland	Verbetering van de drinkwater voorziening
<i>Instandhouding waterleiding bedrijven en nieuwe aansluitingen</i>	De waterleidingbedrijf en zodanig toe te rusten, zodat de diverse stations goed en gezond drinkwater kunnen distribueren in de verschillende dorpen in het binnenland.	Vervanging van oude leidingen en aankoop van materialen voor nieuwe aansluitingen	Vervanging van oude leidingen en aankoop van materialen voor nieuwe aansluitingen	continuïteit van de waterlevering naar de gemeenschap toe
<i>Watervoorziening projecten kustgebied en binnenland</i>	Het project dat met donorfinanciering uitgevoerd zal worden moet ertoe leiden, dat het dure, gezuiverde water zonder al te grote verliezen bij de consument komt.	Het continueren van geplande waterleidingprojecten in de kustvlakte	Het continueren van geplande waterleidingprojecten in de kustvlakte .	Verbetering van de drinkwater voorziening
<i>Watervoorziening projecten volkswoningen</i>	Het financieren van watervoorziening voor volkswoningen.		winning, zuivering, transport en de distributie van de drinkwater voorziening bij volkswoningprojecten	financieren van watervoorziening voor volkswoningen

<i>Overdracht waterleidingsstations aan SWM</i>	Waterleidingstation s en de bijbehorende verzorgingsgebieden in de komende jaren te brengen onder de verantwoordelijkheid van S.W.M.	Enkele zuivering installaties en andere voorzieningen in conditie gebracht.	minstens een waterleiding station met bijbehorende verzorgings gebied overnemen	De zuivering installaties en andere voorziening en in conditie brengen
OP-Kernthema : Energie				
Programma	Doel Programma	Gerealiseerd Beleid 2013	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2014	Verwachte beleidsresultaten per eind 2015
<i>Energievoorziening</i>	Het opzetten, reviseren van de elektrische centrales, reviseren van de distributienetten middels vervanging van het bestaande aluminium distributienet door amka kabels, die minder storingen op het net veroorzaken	Plaatsing van de nieuwe lichtaggregaten. Het bouwen van nieuwe netten met Amka kabel i.p.v. aluminium kabel	streven is erop gericht om te geraken tot een moderne en efficiënte energie sector die betaalbare energie garandeert aan de totale bevolking.	Optimale hoeveelheid aan energie voor een ieder
<i>Openbare straatverlichting</i>	Het verlichten van de openbare straten of wegen van de woonwijken in Paramaribo en omgeving, de districten en het binnenland in verband met het verminderen van de criminaliteit.	Implementatie plaatsing Cobra headlampen t.b.v. straatverlichting in het binnenland + kustgebied	aanschaf van straat verlichtingarmaturen, onderhoud reeds bestaande verlichtingspunten. voorzien straatverlichting in nieuwe woonwijken. illumineren van de diverse locaties van de overheid op hoogtij dagen in stad, districten en het binnenland.	elektrificeren van diverse locaties en Illumineren van diverse objecten
<i>Inkoop energie Brokopondo overeenkomst</i>	opkoop energie van Suralco en door verkopen aan N.V. E.B.S. en Rosebel Goldmines N.V.	Aankoop van hydro energie tbv EBS	Aankoop van hydro energie tbv EBS	Aankoop van hydro energie tbv EBS
<i>Electrische centrales Binnenland</i>	Het vervangen en het in stand houden van elektrische centrales van 129 dorpen in het	Revisie van schakelborden in diverse dorpen in het binnenland	aangeschafte servicemateriaal zoals: lucht-, smeerolie- en dieselfilters,	optimale energievoorziening aan de leefgemeen

	binnenland, het geen ontwikkeling en economische groei teweeg brengt.	Regulier services van de lichtaggregaten	lijnmateriaal en de benodigde onderdelen voor preventief en curatief onderhoud	schappen in het Binnenland .
<i>Renewable Energy(Zonne-, Hydro -, en Wind energie</i>	Concentratie op het uitvoeren van projecten die betrekking hebben op hernieuwbare energie bronnen in het binnenland die mede door IDB en de overheid gefinancierd zullen worden.	Opzet van Zonne-energie projecten; Opzet van Hydro- energie projecten; Opzet van Windenergie projecten.	Uitvoering van zonne-energie project, en onderzoek op het gebied van Hydro- en Windenergie.	Opzet van tenminste twee zonne energie installaties in het Binnenland .
OP-Kernthema : Mijnbouw				
Programma	Doel Programma	Gerealiseerd Beleid 2013	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2014	Verwachte beleidsresultaten per eind 2015
<i>Ordering Goud sector</i>	-Het milieuprobleem aanpakken. - Sociale context bewaken. - Belasting inning. - Mensen uit de illegaliteit halen.	registratie van de mensen werkend in de kleinschalige mijnbouw sector	De mensen werkzaam in de kleinschalige mijnbouwsector zijn voor minimaal 75% geregistreerd; •Het gebruik van kwik en chemicaliën bij de goudwinning is voor 75% teruggedrongen; •Minimaal 6 Mijnbouw Service Centers zijn volledig operationeel en bemand; •De grote mijnbouwmaatschappijen kunnen ongestoord hun exploratie en exploitatie activiteiten uitvoeren;	Bewustwording gecreeerd van het milieu en geordende belasting inning van de mensen werkend in de kleinschalige mijnbouw sector
<i>Onderhandelingen IAM Gold en NewMont</i>	Onderhandelen met de Multinationals IAM Gold en NewMont.	Ondertekening van de gouddeals tussen beide Multinationals en de staat Suriname.	Uitvoering van de overeenkomst tussen de Multinationals en de staat Suriname.	Uitvoering van de overeenkomst tussen de Multinationals en de staat Suriname.

Titel 3: Middelenbegroting**Tabel 1****Bedragen x SRD1000**

Code	Ontvangsten	Realisatie 2013	Vermoedelijk 2014	Raming 2015	Raming 2016	Raming 2017	Raming 2018	Raming 2019
80.30.03	Rechtsbijstand op bouwvrij en alineaarde	2.520,00	1.843,00	1.843,00	1.843,00	1.843,00	1.843,00	1.843,00
80.30.04	Vergunnings- en concessie rechten overige delfstoffen	300,00	400,00	2.000,00	2.000,00	2.000,00	2.000,00	2.000,00
80.30.09	Royalties	85.000,00	111.000,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00
80.50.19	Registratie-fee Surinamers/ Buitenlanders	2,00	14.400,00	14.400,00	14.400,00	14.400,00	14.400,00	14.400,00
80.60.01	Dividend Staatsolie	358.450,00	268.000,00	469.000,00	469.000,00	469.000,00	469.000,00	469.000,00
80.60.09	Overheidswaterleidingbedrijven in de districten	640,00	450,00	450,00	450,00	450,00	450,00	450,00
80.60.10	Overheidselektrische bedrijven in de districten	2,50	2,50	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00
80.60.12	Oprengst van elektrische energie Atobakka	177.000,00	177.000,00	250.000,00	250.000,00	250.000,00	177.000,00	177.000,00
	Totaal Niet Belastingmiddelen	623.914,50	573.095,50	837.696,00	837.696,00	837.696,00	764.696,00	764.696,00
	Donormiddelen							
90.00.05	I.D.B	-	335,00	3.191,00	-	-	-	-
	Totaal Donormiddelen	-	335,00	3.191,00	-	-	-	-
	Lening							
90.10.05	I.D.B	1.544,92	-	13.065,00	-	-	-	-
	Totaal Lening	1.544,92	-	13.065,00	-	-	-	-
	Totaal Middelenbegroting	625.459,42	573.430,50	853.952,00	837.696,00	837.696,00	764.696,00	764.696,00

Toelichting Middelen**Vergunnings- en concessierechten overige delfstoffen****Hier is er uitgegaan van het volgende:**

- Een berekening van de inkomsten uit de bouwmaterialen en klein mijnbouw. De verwachte ontvangsten zijn geraamd op **SRD 2.000.000,00**. De achterhaalde tarieven op het recht van exploitatie en het recht tot klein mijnbouw zijn per Staatsbesluit van 26 mei 2014 gewijzigd. Dit houdt in nadere wijziging van de artikelen 63 en 64 van het Decreet Mijnbouw(S.B. 1986 no.28), (zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 1997 no.44) ingevolge artikel 76 lid 2. Vanwege deze wijziging zal de Staat in staat zijn meer inkomsten te verwerven uit deze sector doordat bij de berekening van de tarieven is uitgegaan van de huidige waarde van goud en bouwmaterialen en de veranderde economische en maatschappelijke omstandigheden.

De geschatte bedragen kunnen hoger of lager zijn afhankelijk van de volgende factoren:

- nieuwe uitgaven van mijnbouwrechten,
  - het vervallen van lopende mijnbouwrechten,
  - de productiecijfers van de mijnbouw rechthouders en
  - de hoeveelheid mijnbouw rechthouders die niet op tijd aan hun betalingsverplichtingen voldoen.
- **Royalties**

Hieronder vallen de royalties uit de mijnbouwsector.

De verwachte ontvangsten zijn geraamd op **SRD 100.000.000,00**

Registratie fee surinamers

Er wordt uitgegaan dat er maandelijks gemiddeld 500 Surinamers klein mijnbouwers/ dienstverleners zullen worden geregistreerd. Er wordt SRD 700 per persoon betaald voor de registratie.

Registratie fee buitenlanders

Er wordt uitgegaan dat er maandelijks gemiddeld 500 Buitenlandse klein mijnbouwers/ dienstverleners zullen worden geregistreerd. Er wordt SRD 1.700 per persoon eenmalig betaald voor de registratie.

De verwachte ontvangsten zijn geraamd op **SRD 14.400.000,00**.

- ***Dividend staatsolie***

Bijdrage aan de Overheidsbegroting 2015 ca. US\$ 140 miljoen als dividend bij een gemiddelde referentie prijs van US\$ 84 per bbl voor USD No.6 Fuel Oil 3.0% S. De verwachte ontvangsten zijn geraamd op **SRD 469.000.000**

- ***Overheidswaterleidingbedrijven in de districten***

Uitgaande van het aantal geregistreerde aansluitingen op de diverse distributienetten van de dienst, met uitzondering van de overgedragen gebieden Wanica-West en Nickerie – West, aan de N.V. S.W.M zal de raming ten behoeve van het dienstjaar 2014 met inachtneming van het huidige tarief, c.a. **SRD 450.000,00** moeten bedragen.

- ***Opbrengst van elektrische energie Afobakka***

Het opkopen van energie van Suralco en deze doorverkopen aan de Energie Bedrijf Suriname

(E.B.S) en Rosebel Goldmines N.V

De prijs van deze energie die door Suriname wordt afgenomen is afhankelijk van de kostprijs van hydro-energie (regenval en exploitatiekosten) en brandstof.

Hiervoor is er een bedrag gegroot van **SRD 250.000.000,00**.

- **IDB Lening:**

In een Loan contract 2451/ OC –SU getekend op 10 februari 2011 tussen de Surinaamse overheid en de IDB is overeenkomen dat van het totale budget van USD 12.500.000,- de Surinaamse overheid zal inkomen met een eigen bijdrage van USD 500.000,- aan het Water Supply Infrastructure Rehabilitation Program. In het jaar 2015 zal de IDB SRD 13.065.000,00 (US\$ 3.900.000,00) beschikbaarstellen voor projecten die door de Surinaamse Waterleiding Maatschappij (SWM) uitgevoerd zullen worden.

- **IDB Grant:**

Op 08 mei 2013 is op het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen de “*Non-Reimbursable Investment Financiën Agreement From the Global Environment Facility (GEF)- GRT/FM 13774-SU*” ondertekend tussen het Ministerie van Financien namens de Staat Suriname en de IDB. Deze door de GEF en de IDB gefinancierde projecten zullen de elektrificatie van ons Binnenland met hernieuwbare energie ondersteunen en het efficiënte gebruik van energie bevorderen.

Titel IV: Parastatalen

Surinaamse Waterleiding Maatschappij (S.W.M)

GEPLANDE AKTIVITEITEN N.V. SURINAAMSCHE WATERLEIDING MAATSCHAPPIJ IN 2015 TER VERBETERING VAN DE DRINKWATERVOORZIENING

De N.V. SWM stelt zich ten doel:

- a. Het aanleggen en het exploiteren van waterleidingbedrijven in Suriname;
- b. Het aanleggen en onderhouden van installaties voor de distributie van water;
- c. Het bevorderen en het doen van onderzoeken ter verzekering van de drinkwatervoorziening in Suriname;
- d. Het verrichten van alle handelingen welke met het voorgaande in de ruimste zin geacht kunnen worden in verband te staan, daaruit voortvloeien of daaraan bevorderlijk zijn;
- e. Het deelnemen in of het samenwerken met of het voeren van de Directie over andere ondernemingen of instellingen met een gelijk of aanverwant doel.

Om deze doelstellingen invulling te geven, zijn voor 2015 naast de activiteiten in de operationele sfeer van de SWM ook enkele uitbreidingsprojecten in verkavelingsgebieden van de overheid gepland. Hierdoor zal de toegankelijkheid tot goed drinkwater worden vergroot en kan daarmee ook invulling gegeven worden aan één van de Millennium Development Goals.

*Millenniumdoel # 7: Meer mensen in een duurzaam leefmilieu
Veilig drinkwater*

Voldoende en schoon drinkwater ligt aan de basis van een goede gezondheid. Wereldwijd hebben bijna een miljard mensen niet genoeg schoon drinkwater tot hun beschikking. Dit zorgt voor ernstige gezondheidsproblemen, zoals uitdroging en infecties. Ook moeten miljoenen mensen het nog altijd stellen zonder sanitaire voorzieningen. In het zevende millenniumdoel is daarom vastgelegd dat het percentage mensen zonder toegang tot veilig drinkwater én sanitaire voorzieningen in 2015 gehalveerd moet zijn ten opzichte van 1990.

Exploitatie

In de operationele sfeer zal de SWM zich in 2015 toelagen op de volgende aandachtsgebieden:

1. Toename van de hoeveelheid aan drinkwater naar 5.100 m³/uur

Hiertoe zullen diverse produktiestations gerenoveerd worden en/of de win- en produktiecapaciteit uitgebreid worden. Ook regelmatig onderhoud van bestaande bronnen en zuiveringsinstallaties zal daar zeker een bijdrage daartoe leveren. Voor 2015 zijn 25 bronnen in het onderhoudsprogramma opgenomen.

2. Optimaliseren van de distributie van het water

Om de toegenomen hoeveelheid aan drinkwater adequaat te distribueren, zullen distributiebuizen vervangen moeten worden (velen zijn dichtgeslibd of ondergedimensioneerd). Ook asbest cement buizen moeten zoveel als mogelijk vervangen worden, omdat ze de verhoogde druk niet aan zullen kunnen. Voor 2015 is gepland 5 km aan AC buizen te vervangen. Ook zal een spuiprogramma worden uitgevoerd.

3. Verminderen van de NRW met 3%

De NRW (Non Revenue for Water) is dat deel van het water dat wel geproduceerd is, maar waarvoor vanwege verschillende redenen, geen inkomsten zijn ontvangen. Één van die redenen is het niet goed functioneren van mainkranen en afsluiters. Ook defecte en niet goed afleesbare watermeters zorgen voor een verhoogde NRW. In de afgelopen jaren is daar wel verbetering in gekomen. Echter moeten jaarlijkse

maatregelen ter verbetering hiervan de NRW brengen op een aanvaardbaar nivo van 25%. Om de NRW terug te brengen met 3% zullen lekkende mainkranen en afsluiters vervangen worden. Ook zullen in 2015 een aantal van 10.000 watermeters vervangen worden en ook de onbemeterde aansluitingen in de “NH-overname” gebieden zullen voorzien worden van meters. Het overschakelen naar digitale watermeters zal niet alleen de meterstand opname verbeteren, maar ook de kwaliteit van de meter zal een bijdrage leveren aan de efficiëntie.

NRW in alle Vestigingen 2009 - 2013

	2009	2010	2011	2012	2013
Vestiging Centraal (Par’bo, Wanica, Para)	38.5%	39.4%	35.3%	43.3% ¹	46.0%
Vestiging West (Nickerie)	29.4%	28.5%	26.6%	22.6%	22.7%
Vestiging Oost (Moengo, Wonoredjo, Albina)	36.3%	32.8%	28.5%	28.4%	27.6%
Gemiddeld	37.9%	33.6%	30.1%	31.4%	32.1%

4. Vergemakkelijken betalingsmogelijkheden en verhogen klanttevredenheid

De klanttevredenheid is een goede graadmeter om te weten of de dienstverlening naar wens is. Daarom zal ook in 2015 een klanttevredenheidsonderzoek gedaan worden in alle vestigingen. Uit het onderzoek in 2013 heeft Vestiging Centraal 6,9 gekregen voor haar performance en Vestiging West 7,5 Moengo en Albina kregen respectievelijk 7,3 om 7,0.

Inmiddels bestaat naast het betalen bij de traditionele inkassokantoren bij het hoofdkantoor, aan de Benjaminstraat, te WK Plein en Latour, ook de mogelijkheid om dat te doen in de Maretraite Mall, te Lelydorp (Surpost), te Koewarasan, Albina (GODO), in het CHM gebouw (samen met EBS) en aan de Kwattaweg (omgeving

---

¹ De toename in VC heeft vooral te maken met de overname van de NH/DW gebieden. De aansluitingen zijn niet bemeterd en het distributienet vertoont veel lekkages.

3de Rijweg). Gepland zijn nog inkassokantoren te La Vigilantia en Onverwacht. Ook is inmiddels de klantenservice niet alleen aan de Henck Arronstraat gevestigd, maar ook aan de Benjaminstraat en te Latour.

Exploitatiebegroting 2015 (incl. realisatie 2010-2013 en begroting 2014), in SRD

<u>OPBRENGSTEN</u>	2010*	2011*	2012*	2013**	2014***	2015***
Water opbrengsten	40.255.960	41.600.962	43.514.194	45.547.823	47.903.780	50.298.969
Subsidie	0	0	0	20.000.000	0	0
Overige opbrengsten	8.746.057	12.066.632	10.933.648	8.473.328	8.896.994	9.341.844
	49.002.017	53.667.594	54.447.842	74.021.151	56.800.774	59.640.813
<u>KOSTEN</u>						
Salarissen (incl. Sec. voorz. + PF dotatie)	33.697.675	38.807.665	47.657.433	54.310.973	60.828.290	66.911.119
Medische kosten	3.082.440	3.564.097	4.039.692	4.527.634	4.980.397	5.229.417
Energie kosten	3.086.916	3.421.352	3.399.559	3.602.532	3.782.659	3.971.792
Onderhoudskosten	2.205.885	2.865.076	3.866.161	4.265.704	4.692.274	4.926.888
Interest	864.334	880.442	1.333.996	1.489.325	1.563.791	1.641.981
Afschrijvingskosten	8.667.922	18.700.612	8.762.657	9.616.422	10.097.243	10.400.160
Overige kosten	12.229.396	14.354.942	15.907.895	11.998.817	13.198.699	13.858.634
	63.834.568	82.594.186	84.967.393	89.811.407	99.143.353	106.939.990
Bedrijfs resultaat	(14.832.551)	(28.926.592)	(30.519.551)	(15.790.256)	(42.342.579)	(47.299.178)

* De cijfers over 2010 t/m 2012 zijn aangepast aan de jaarrekeningen.

** De cijfers over 2013 zijn voorlopige realisatie cijfers.

*** De cijfers over 2014 en 2015 zijn begrote cijfers.

De begroting over 2014 is aangepast aan realisatiecijfers van 2013.

Staatsolie

Werkprogramma 2015 Staatsolie Maatschappij Suriname

De plannen van Staatsolie zijn gebaseerd op onze “ Vision 2030” inhoudende:

1. Het leiden van de duurzame ontwikkeling van de energiesector in Suriname.

2. Het leveren van een belangrijke bijdrage aan vooruitgang van onze samenleving.
3. Regionaal een belangrijke rol vervullen met een wereldwijde identiteit in de energiemarkt.

Ten einde onze ambities waar te kunnen maken is een implementatie strategie 2013-2030 ontwikkeld waarbij voor het jaar 2015 de navolgende strategische doelen zijn samengesteld. De genoemde bedragen zijn indicatief en zullen in de 2015 begrotingsronde van Staatsolie (gepland voor augustus en september) nader worden vastgesteld.

Exploratie & Productie activiteiten onshore en near shore

1. Vergroten van de onshore en near shore aardolie reserves (US\$ 53M).

Het exploratieprogramma in het kustgebied en “near shore” gebied (= tot 20 meter zee diepte) van Suriname zal worden gecontinueerd. Deze activiteiten zullen worden uitgevoerd door Staatsolie, alsook door haar dochtermaatschappij Paradise Oil Company (POC).

Eind 2015 zal er voor circa 35 miljoen barrels aan commercieel winbare reserves zijn bijgeschreven uit bestaande en nieuwe velden. Deels hiervan is als gevolg van de toepassing van “Improved Oil Recovery” en “Enhanced Oil Recovery” productie technologieën in de bestaande olievelden.

In het “near shore” gebied zal ook in 2015 de seismische activiteiten worden voortgezet en 3000 km 2D seismische data worden vergaard. Om de winbare reserves in het gebied vast te stellen zullen nog eens 10 exploratiepunten worden geboord.

Strategische samenwerkingen met derden door middel van allianties en partnerschappen voor het aanboren van reserves buiten Suriname zal verder worden vormgegeven.

2. Verhogen van de onshore crude productie (US\$ 84 M).

Het productieniveau van welke in 2014 is opgevoerd van 16.000 naar 16.500 barrels per dag zal verder worden opgevoerd in 2015 naar 17.000 barrels per dag. In 2015 zullen ca.90 bronnen worden geboord. Er zijn momenteel drie (3) velden: Tambaredjo, Tambaredjo North WEST en Calcutta die gezamenlijk die productie zullen leveren.

Exploratie activiteiten offshore

Offshore activiteiten (US\$ 250M door derden).

De activiteiten met betrekking tot het offshore gebied hebben als voornaamste doel het monitoren en intensiveren van de exploratie activiteiten en tevens het veilig stellen van partnerschappen met internationale oliebedrijven door middel van productiedelingscontracten. Momenteel zijn er 8 productiedelingscontracten afgesloten en hiermede is reeds 34% van het offshore gebied onder contract. Het

doel is om in 2015 ca.40% van het offshore areaal onder contract te hebben. Er zijn tot 2014 reeds 4 exploratieputten geboord en voor 2015 staan er 4 exploratieputten op het programma in de blokken 31,47,52 en 53. Voor 2015 staat er verder een 3.000 km² offshore seismisch onderzoek op programma (blok 54).

Vergroting van het aandeel in de energie markt

Refinery (US\$ 17.2M)

Met de technische oplevering van het Raffinaderij Expansie Project (REP) ultimo december 2014 zal in 2015 een aanvang worden gemaakt met de productie en verkoop van lokaal geproduceerde gasoline, premium diesel, fuel oil en asfalt uit de Saramacca crude. De verwachte productie van geraffineerde producten zal met de opstart van de raffinaderij worden verdubbeld naar 15.000 barrels per dag. Deze zal Staasolie de mogelijkheid bieden om zowel de lokale als de regionale markt te voorzien van producten van een hoge kwaliteit.

Diversificatie: ontwikkelen en exploiteren van alternatieve energiebronnen

Ontwikkeling van het Wageningen suikerriet- tot ethanol project(US\$ 97M).

Het proefproject voor de teelt van suikerriet in Wageningen zal worden omgezet in een volwaardig commerciële operatie. Het project betreft de opzet van een ethanol plant en het in ontwikkeling brengen van 12.000 ha. landbouwgrond voor de teelt van suikerriet. De investering in 2015 heeft betrekking op zowel het landbouw gedeelte als op het industrieel gedeelte.

Sociaal Maatschappelijk

Allocatie van financiële middelen voor duurzame nationale ontwikkelingsprojecten US\$1.5 miljoen

Bewust van haar sociaal maatschappelijke verantwoordelijkheid wordt door de maatschappij jaarlijks ca. 1.5 miljoen gereserveerd ter ondersteuning van duurzame ontwikkelingsprojecten binnen onze samenleving. Verder heeft de Staatsolie Foundation een jaarlijks budget van US\$ 1 miljoen.

Bijdrage aan de Overheidsbegroting US\$ 300 miljoen

Bijdrage aan de Overheidsbegroting 2015 ca. US\$ 300 miljoen (op transactiebasis), bestaande uit US\$160 miljoen aan belastingen en US\$ 140 miljoen als dividend bij een gemiddelde referentie prijs van US\$ 84 per bbl voor USD No.6 Fuel Oil 3.0% S.

Energiebedrijven Suriname N.V.

De vennootschap stelt zich ten doel:

- a. het exploiteren van, het deelnemen in en het voeren van de directie over gas- en elektriciteitsbedrijven;
- b. het aanleggen en onderhouden van installateurs voor de productie en distributie van gas en elektriciteit;

- c. het deelnemen in, het samenwerken met of het voeren van de directie over andere ondernemingen of instellingen, die een doel beogen gelijk of soortgelijk aan dat der vennootschap;
- d. het verrichten van alle overige handelingen, die aan het hiervoor omschreven doel bevorderlijk of dienstig kunnen zijn.

Grasshopper Aluminum Company N.V (Grassalco) **Algemeen**

Indachtig de Regeringsverklaring beoogt de N.V. Grassalco als Staatsmijnbouwonderneming die rol te vervullen welke tegemoet komt aan de aspiraties van het Surinaamse volk, namelijk ervoor zorg te dragen dat Suriname meer profijt heeft van haar delfstoffen potentieel.

In het jaar 2012 werden de eerste stappen ondernomen om de onderneming te commercialiseren, middels het opzetten van de steenslag crusherplant te Royal Hill, in het district Brokopondo. De commercialisering van Grassalco heeft zich in 2013 voortgezet. Anno 2014 is het fundament gelegd tot het ontwikkelen van kapitaalintensieve mijnbouwprojecten.

Door de negatieve ontwikkeling van de goudprijs vanaf 2013 zijn de royalty inkomsten afkomstig van Rosebel Gold Mines, welke Grassalco na uitkering aan de aandeelhouder rechtstreeks aan haar reserves mag toevoegen, gedaald van 8.3 miljoen USD in 2011 naar ongeveer 6.3 miljoen USD in 2014. Voor de komende jaren verwacht Grassalco een goudprijs welke zal fluctueren tussen 1.200 en 1.600 USD per troy ounce. De geprognoseerde jaarlijkse royalty inkomsten worden dan ook geschat op gemiddeld SRD 20 miljoen t/m 2020. Het beleid van de directie is er dan ook op gericht een evenredigere inkomstenstroom te realiseren. Dat houdt in dat de inkomsten uit de royaltys, afkomstig van IAMGOLD, in 2020 niet meer dan 50% van het totaal inkomen bedragen.

Doel van de parastatale instelling

1.1. Visie

De Surinaamse leider in het duurzaam ontwikkelen van mineralen en ertsen.

1.2 Missie

Het zelfstandig en/of in samenwerkingsverband exploreren en exploiteren van mineralen en ertsen in Suriname, m.u.v. koolwaterstoffen, teneinde de mijnbouwsector tot welvaart en welzijn van de totale natie te ontwikkelen.

Conform artikel 2 van de Statuten dient de maatschappij werkzaam te zijn op het terrein van mijnbouw, industrie, handel en transport. En mag zij daartoe andere ondernemingen oprichten, verwerven en financieren, daarin deelnemen en de directie over voeren.

Conform de statuten dient Grassalco in het kader van haar normale bedrijfsuitoefening te streven naar een welvaartspositie op lange termijn en naar maximale werkgelegenheid, zulks:

- ter behartiging van de directe belangen van een ieder die inkomsten ontvangt vanwege het bestaan en door de bloei van de vennootschap;
- ter bevordering van de welvaart in Suriname en de ontwikkeling van West Suriname in het bijzonder.

1.3 Vennootschapsdoelstelling

Het beleid van de directie is gericht op maximalisatie van de “stakeholders value” door het initiëren van projecten die positieve cashflows genereren om de winstgevendheid op lange termijn te herstellen en te waarborgen.

2. Activiteiten en Plannen

2.1 Mijnbouwprojecten

1. Steenslag

Waste Gross Rosebel / Steenslag Rosebel

Grassalco is in 2013 begonnen met de produktie van steenslag uit “waste” welke vrijkomt bij de produktie van goud door Rosebel Mines N.V. De focus van Grassalco is gericht op produktie ten behoeve van de export naar het Caraïbisch gebied en ten behoeve van de infrastructurele projecten in Suriname. Onderzoek heeft uitgewezen dat de Caricom steenslag importeert uit landen, z.a. Noorwegen, Dominicaanse Republiek en Canada.

2. Goud

Goliath

Grassalco beschikt over het recht tot exploratie van goud en andere mineralen in het Goliath gebied. Het streven is om in samenwerkingsverband nadere exploratie activiteiten uit te voeren. Hiervoor is in 2014 een bedrag van SRD 210.000 uitgetrokken. Grassalco bekijkt de mogelijkheden tot een partnerschap, waarbij het exploratie risico voor minimaal 50% wordt gedeeld.

Lely

In 2013 heeft de directie van Grassalco uit strategische overwegingen besloten de overeenkomst met Reunion NV vroegtijdig te beëindigen. Een bedrag van US\$ 5.2 miljoen werd betaald als gevolg hiervan, waarbij de initiële onderzoeksresultaten door Reunion aan Grassalco zijn overgedragen. In juni 2014 is onder supervisie van CSA Global een 1.200 meter diamond drill programma gestart. Het streven is er op gericht om in samenwerking met derden het Lely gebied verder te ontwikkelen. Tot augustus 2014 is er in totaal US\$ 5.7 miljoengeïnvesteerd aan exploratie inclusief het diamond drill programma. Indien de exploratie resultaten gunstig uitvallen zal er nog

eens US\$ 1.8 miljoengeïnvesteed worden. Momenteel zijn er onderhandelingen gaande met potentiëlepartners.

De randvoorwaarden voor het Lely exploratie programma zijn onder andere:

- 50 – 50 inbreng tussen 2014 en 2020
- overdracht van technische expertise bij het opstellen van het exploratie- en mijnplan.

Maripaston

In 2011 heeft Grassalco het mijnbouwrecht Maripaston (1375 ha) verkregen. In haar streven naar maximalisatie van stakeholderswaarde (aandeelhouder, consument, gemeenschap) heeft Grassalco een strategie uitgezet waarbij de belangen van alle stakeholders centraal staan. De lokale gemeenschappen zijn in de gelegenheid gesteld zelfstandig of met andere Surinamers op kleine schaal goud te winnen. Als concessie houder draagt Grassalco de verantwoordelijkheid voor een adequate infrastructuur en veiligheid in mede in het belang van de aldaar opererende kleinmijnbouwers. Hiertoe is een bijdrage van 10% gevraagd ter gedeeltelijke dekking van de kosten.

Inmiddels is het punt aangebroken dat Grassalco in een 3 stappenplan de ontwikkeling van het Maripaston gebied verder ter hand neemt om zodoende daadwerkelijke maximalisatie van stakeholderswaarde voor alle stakeholders te kunnen garanderen nl:

1. Het duurzaam verwerken van de “tailings” afkomstig uit activiteiten kleinschalige mijnbouwers.
2. De clean up van het Maripaston gebied.
3. Het commercieel winstgevend ontwikkelen van de Maripaston concessie (primary mine).

Overige aandachtsgebieden (secundair)

Natuursteen

Na het opstarten van de mijnactiviteiten in 2009, wordt momenteel een evaluatie verricht met betrekking tot kosten, investeringen, opbrengsten, mankracht, machines, randapparatuur en afzetmarkten. Ook de ontwikkeling van de natuursteenlijn in samenwerking met derden wordt bekeken. Bij een vlot verloop van dit projekt kan op regelmatige basis export van blokken plaatsvinden. In de toekomst kunnen deze blokken lokaal verwerkt worden tot “slabs” en tegels.

Reële potenties:

De ontwikkeling van Patamacca natuursteen is om twee redenen van belang:

- De maatschappij kan daarmee een positieve maandelijkse cash-flow genereren onafhankelijk van royalties, huurpenningen en wat die meer zij, en
- De maatschappij kan zich vestigen als een daadwerkelijke mijnbouwmaatschappij en op basis van de ervaring (technisch, management, administratief, financieel) die zodoende wordt opgedaan, zich voorbereiden op andere projecten.

Hetzelfde geldt voor investeringen in de strategisch belangrijke mijnbouwproducten zand en kaolin.

Echter is het raadzaam de komende periode de focus te leggen op de ontwikkeling van steenslag en goud en de investeringen in zand en kaolin te beperken tot het verwerven van strategische posities.

3. Opbrengsten

De opbrengsten voor de N.V. Grassalco zijn begroot op **SRD 17,491,773.00** welk bedrag als volgt kan worden gespecificeerd:

Maripaston Tailings	48,073.00
Royal Hill Steenslag	19,200.00
Bouwmaterialen Zandsorten	4,500.00
Royalties Goud	17,420,000.00
Totaal	17,491,773.00

Volgens de Delfstoffenovereenkomst ontvangt N.V. Grassalco de volgende royalties:

- een bruto royalty van 2% van het geproduceerd goud
  - een Royalty van 2% van de netto opbrengsten van alle andere geproduceerde delfstoffen.
  - een additionele royalty van 6.5% indien de goudprijs ontvangen door Rosebel Gold Mines US\$ 425 per Troy ounce goud overschrijdt.
- Deze vergoeding is betaalbaar aan het eind van elk kwartaal.

Volgens gemaakte afspraken tussen de N.V. Grassalco en het Ministerie van Financiën staat N.V. Grassalco 80% van haar bovengenoemde royalties af aan de Staat Suriname. Zij behoudt een aandeel van 20% welke zij (zal) aanwend(en) voor kapitaalintensieve investeringen.

Financiering van bedrijfsactiviteiten vindt plaats door eigen middelen, er worden geen bijdragen (subsidies) van de Overheid verwacht.

Artikelsgewijs

Met de aanname van een beter en efficiënter geïntegreerd financieel management systeem, bestaat de behoefde om de begrotingspresentatie beter in te richten en inzichtelijker te maken op het gebied van de bestemming alsook de financieringsbron van de begrote uitgaven. Het nieuw aangenomen systeem moet uiteindelijk bijdragen en resulteren in kwalitatieve en adequate informatie vergaring voor een gerichte sturing van financiële beslissingen.

Een algehele wijziging van de huidige begrotingsartikelenstructuur is geweest, teneinde te geraken tot een transparanter beleid welke aan nationale en internationale standaarden voldoet. Hieraan wordt voldaan door verhoging van de kwaliteit van het beheer, het toezicht en de controle op de overheidsfinanciën.

Het voorgaande vereist een wijziging van de presentatie van begrotingen welke gedetailleerd zijn op directoraatniveau bestaande uit operationele uitgaven, programma's en middelen.

Paramaribo, 8 juli 2015

DESIRÉ D. BOUTERSE